

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Проект “Съвместно приключение по планинските пътеки”

Системен код: ROBG-384

Финансиран по Програма Интеррег V-A Румъния-България

Стойност на финансиране от ЕС: 416 772,68 Евро ЕФРР

Проучване за идентифициране на пътеки за планински електрически велосипеди в област Монтана

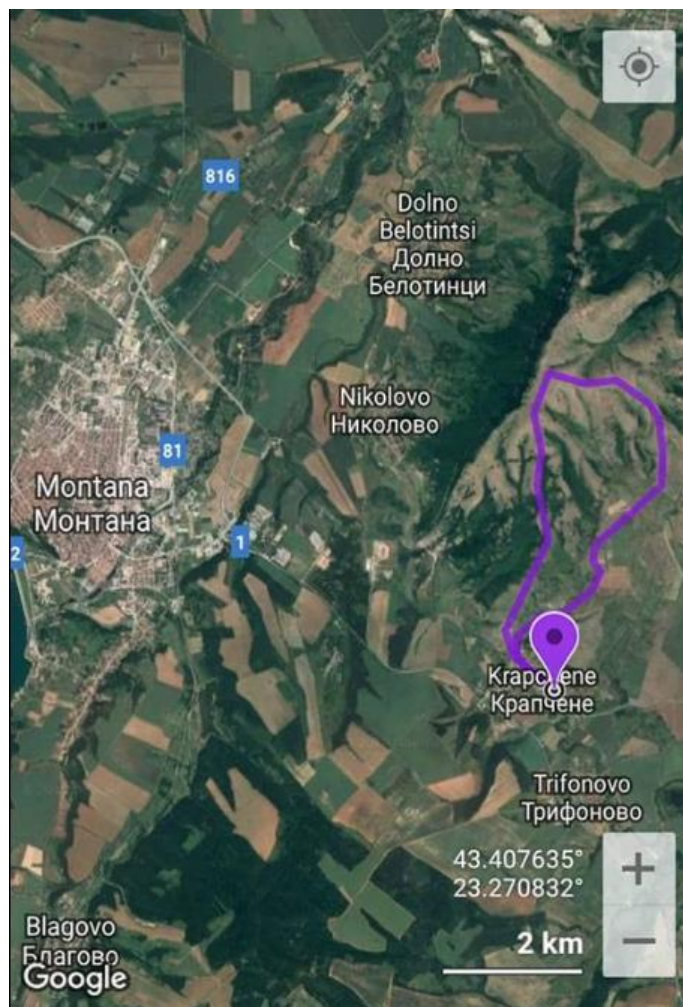

www.interregrobg.eu

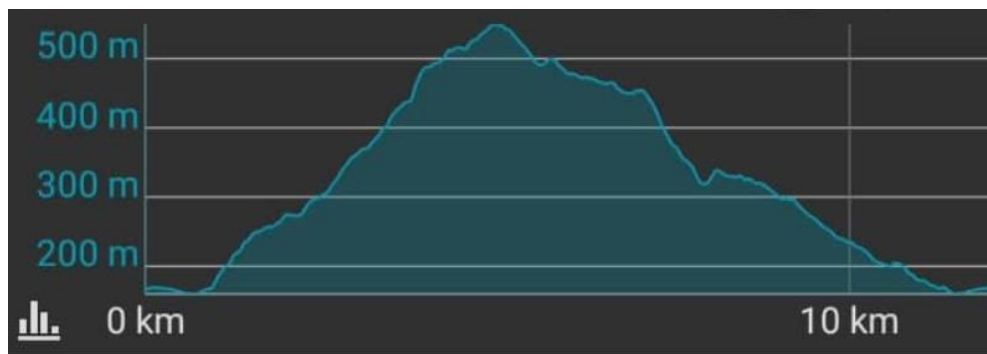
МАРШРУТ: МОНТАНА - ПЪСТРИНА

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

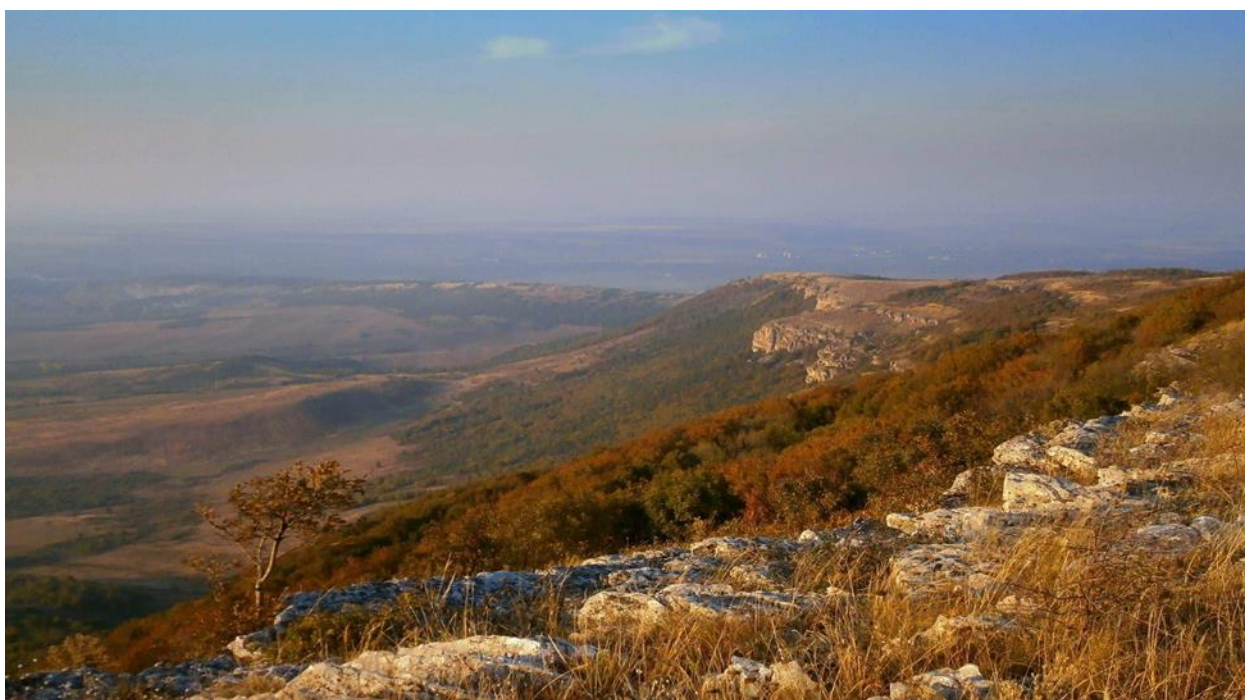
• Описаният маршрут и приложен като GPX файл представлява приятна възможност за преход със start от китното село Крапчене в подножието на Пъстрина. Нивото на трудност е средно техническо. Дължината на маршрута е 12 километра с 460 м. положителна денивелация и толкова спускане. Маршрутът минава през ловната хижа на село Крапчене, където туристите могат да отдъхнат.

STATISTICS	
Length	12.183 km
Total climb	459.6 m
Total descent	-459.8 m
Elevation difference	389.7 m
Flat / climb / descent length	2.671 km / 4.063 km / 5.448 km

- GPX:
<https://drive.google.com/open?id=0B73bZUqn13euOWtmNTFLbkg1azJjUWpVSVNrMnV1U0ptb3FF>
- Снимки от трасето:

Гледка към Дунавската равнина от връх Пъстрина.

Ловното стопанство на село Крапчене, където туристите могат да се стоплят и отдъхнат.

Г
л

к
врѡх Тодорини Кукли и врѡх Ком в Стара планина.

л
Гледка към хълма Бърдото, близо до град Монтана.

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е село Крапчене, което се намира на 8 километра от град Монтана. От изхода на град Монтана, в посока Враца, по път Е-79 се пътува около 4 км, след което се отбивате по пътя за град Плевен и се влиза в селото. До там може да се пътува с автомобил, автобус /по линията Монтана - Плевен/, с велосипед или пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Планина Пъстрина е живописно изолирано възвишение, разположено източно от град Монтана, което е част от Западния Предбалкан. Обявена е за защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, с Решение на Министерски съвет № 122 от 2 март 2007г. /обнародвано в ДВ бр. 21 от 09.03.2007г./. Има овална форма и е приблизително 8-9 км. (север-юг) на 7-8 км. (изток-запад). То бележи условната граница между Западен Балкан и Западната Дунавска равнина. Разположено е между река Огоста и притоците ѝ Шугавица и Ботуня. Планина Пъстрина е значително по-стръмна от западната си част, откъм река Шугавица и осеяна със скални венци, като от южната страна склоновете ѝ са по-полегати и по-подходящи за туризъм и преходи. Най-висока точка на рида е едноименния връх Пъстрина - 563,4 м., разположен на скален венец югоизточно от село Долно Белотинци. От билото на Пъстрина се разкрива панорамна гледка към Дунавската равнина, Западна Стара Планина с първенците си връх Миджур, връх Три Чуки и връх Ком, язовир Огоста и Врачански Балкан.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

24 часа свободен достъп целогодишно.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:

Автогара гр. Монтана (Тел: +359 96 301 079; GPS: 43.407575, 23.229399)
Ж.П. гара (Тел.: +359 88 440 5798; GPS: 43.408440, 23.229891)

- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Хотел „Монтана“	Монтана	ул. „Трети март“ № 120	+359 96 300 404	https://www.hotelmontana.bg	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант „Веста“	Монтана	ул. „Цар Самуил“ № 10	+359 96 305 720; +359 879 816 934	http://hotel-vesta.bg/ office@hotel-vesta.bg	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант „Житомир“	Монтана	пл. „Жеравица“ № 1	+359 96 306 176	https://www.facebook.com/jitomir.mnt/?rf=109562619131421	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел „Сак Аугуста“	Монтана	ул. „Люлякова“ № 17, стената на язовир Огоста, м Сипеите	+359 96 30 75 25	http://www.augusta-bg.com/	N° 43.3841699; E° 23.2207573
Хотел - механа „Българи“	Монтана	ул. „Славянска“ № 8	+359 96 305 600	http://www.hotel-bulgari.com/	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант „Огоста“	Монтана	бул. „Пейо Яворов“ 1	+359 96 306 310	https://www.facebook.com/HotelOgosta/	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел-ресторант „Европа“	Монтана	Бул. „3-ти Март“ № 35, Център	+359 96 307 100	http://www.hotel-europe-bg.com/ info@hotel-europe-bg.com	N° 43.4035397 E° 23.2137757
Хотел - ресторант „Ринг“	Монтана	язовир „Огоста“	+359 96 588 861	http://ring-hotel.com	N° 43.384325; E° 23.2108025
Къща за гости „МОНТ 7“	Монтана	стената на язовир Огоста	+359 96 301 407	http://villa.mont7.com sashka@mont7.com	N° 43.384325 E° 23.2108025
Ресторант „Стив“	Монтана	бул. „Ал. Стамболийски“ № 12	+359 898 407 081	http://restaurant-stiv.com	N° 43.407295; E° 23.225784

Сръбски Ресторант	Монтана	Център, в сградата на хотел Житомир	+359 88 802 2233		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Монтанезиум“	Монтана	ул. „Извора“ № 4	+359 88 480 0270		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Елит“	Монтана	ул. „Извора“ № 16	+359 878 342 916		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Плаза“	Монтана	Пл. „Алеко Константинов“	+359 96 300 171		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Ве Макс“	Монтана	ул. „Екзарх Антим I“ № 1	+359 96 307 114		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Езерото“	Монтана	ул. „Цар Самуил“ № 12	+359 885 812 130		N° 43.4085511; E° 23.2173933
Ресторант „Аверите“	Монтана	бул. „3-ти март“ 27	+359 882 072 229		N° 43.4047859; E° 23.2207492
Пица ресторант „Орбита“	Монтана	ул. „Граф Игнатиев“ № 20	+359 96 307 501		N° 43.407295; E° 23.225784
Китайски ресторант	Монтана	пл. „Жеравица“ № 1	+359 96 305 530		N° 43.4087663; E° 23.2254747
Механа „Българи“	Монтана	ул. „Славянска“ № 8, Център	+359 886 886 022	http://www.hotel-bulgari.com/	N° 43.406906; E° 23.2220432
Виенска сладкарница „Валка“	Монтана	бул. „3-ти март“ № 85	+359 878 922 568		N° 43.4135298; E° 23.2239391
Сладкарница „Огоста“	Монтана	бул. „3-ти март“ 61А	+359 87 883 1016		N° 43.409866 E° 23.225761

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Язовири „Огоста“, „Чернила“, „Добри дол“, „Липовец“, „Ягодник“, „Липен“, „Доктор Йосифово“, „Долна вода“, „Клисурица“; Реки - Огоста, Виношка бара, Ботуня, Шугавица, Рикоска бара; Защитена местности „Сто овци“; пещери - с. Долно Белотинци („Имането“, „Лисича дупка“, „Меча дупка“, „Мечи дупки“, „Ямата“).

Културни обекти: Регионален исторически музей, гр. Монтана; Лapidариум (археологическа експозиция), гр. Монтана; Крепост „Кастра ад Монтанезиум“ и

базилики, гр. Монтана; Драматичен театър "Драгомир Асенов"; Старата баня; Художествена галерия "Кирил Петров"; музей „Михайловата къща“.

Религиозни обекти: храм „Св. Дух“, църква "Св. Св. Кирил и Методий" и Евангелска Баптистка Църква, гр. Монтана; църква „Свети Николай“, 1866 (с. Белотинци); църква "Св. Никола" (с. Горна Вереница - национален паметник на културата); Средновековни църкви „Св. Никола“ (с. Долна Вереница) и „Св. Четиридесет мъченици“ (с. Липен).

МАРШРУТ: ГРАД БЕРКОВИЦА - МЕСТНОСТ ХАЙДУШКИТЕ ВОДОПАДИ

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт - град Берковица. Дължината на маршрута е около 15 километра със 783 м. максимална денивелация. Маршрутът е подходящ за напреднали.

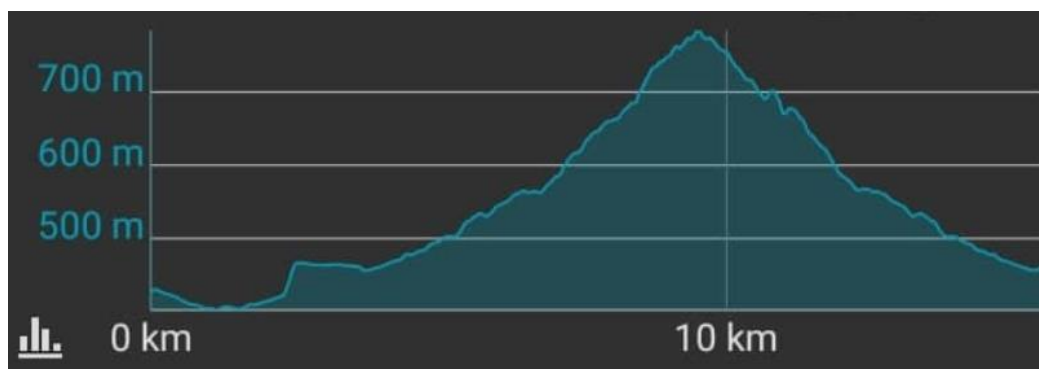
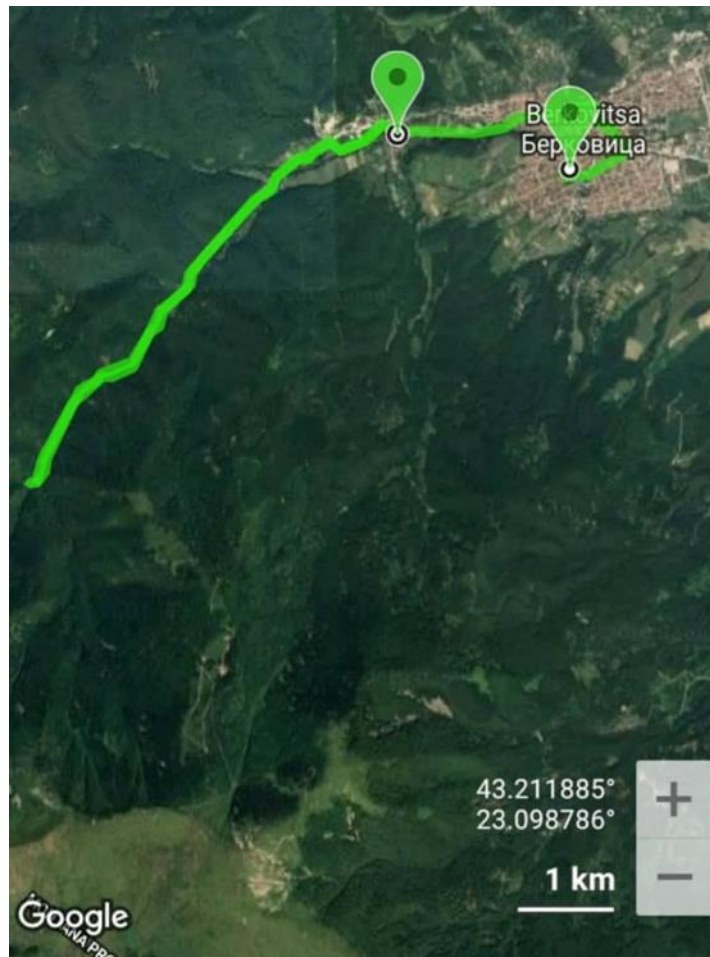
От град Берковица, вдясно на разклонението за връх Ком, се поема по пътя за местността Хайдушките Водопади. Пътят е получен, напълно подходящ за електрически планински велосипеди, който се вие около реката „Голема Река“ и на места пресича някой от нейните притоци. По този маршрут е изградена еко пътека, която тръгва от местността "Бачилището", при водослива на "Голяма река" и "Къса река", пресича две реки - "Сливашка бара" и "Средна бара", по които има няколко водни каскади. По пътеката се откриват великолепни гледки към местностите "Къси дел" и "Тузлата".

Природна забележителност „Хайдушки водопади“ е обявена за защитена територия през 1971 г. (площ 1.04 ха) с цел опазване на водопадите. "Хайдушки водопади" са няколко малки водопада с височина 2-3 м. Те имат неповторим чар и обаяние. Намират се в рядко красивата долина на Голяма река, разположени са в защитена местност на 9 км от града, където се събират водите на реките „Ценкова“, „Сливашка“ и „Средна бара“.

Пътят се вие в гора с вековни дървета, някои от които са покрити с мъх и имат тайнствени и причудливи форми. Дълбоката тишина е нарушавана само от приятния звук на поточетата. Туристите, които изберат този маршрут, през лятото ще могат да се насладят на прохладата и свежестта на тази тайнствена долина и да избягат от жегата. Край водопадите има изградени площадки за оглед и снимки, беседка и огнища, които са удобни за пикник.

Има легенда, че под долният скат на скалите около тези водопади някога са се криели хайдути. Според старите планинари тук преди време е имало повече изворчета и водите са гъмжали от риба. Също нещо обичайно за зоната са историите за специфичното оцветяване в синьо на водата, което децата са правели като са скълцвали корени от ясен във водата. Мястото е било любимо място за плуване и игри на деца и юноши.

Местността е приказно живописна. На матово-зеления фон на дърветата прекрасно хармонират покритите със сребристи лишей и сладка папрат тъмни скали и създават неопишуема атмосфера. Нагоре се вижда само късче от небето, през което проникват слънчеви лъчи и придават блясък, както на водната феерия от разбиващи се на прах кристални пръски от поточетата, така и обаяние на изумрудените мъхове и растителност. Това е идеалното място за почивка на сетивата, на душата и тялото.

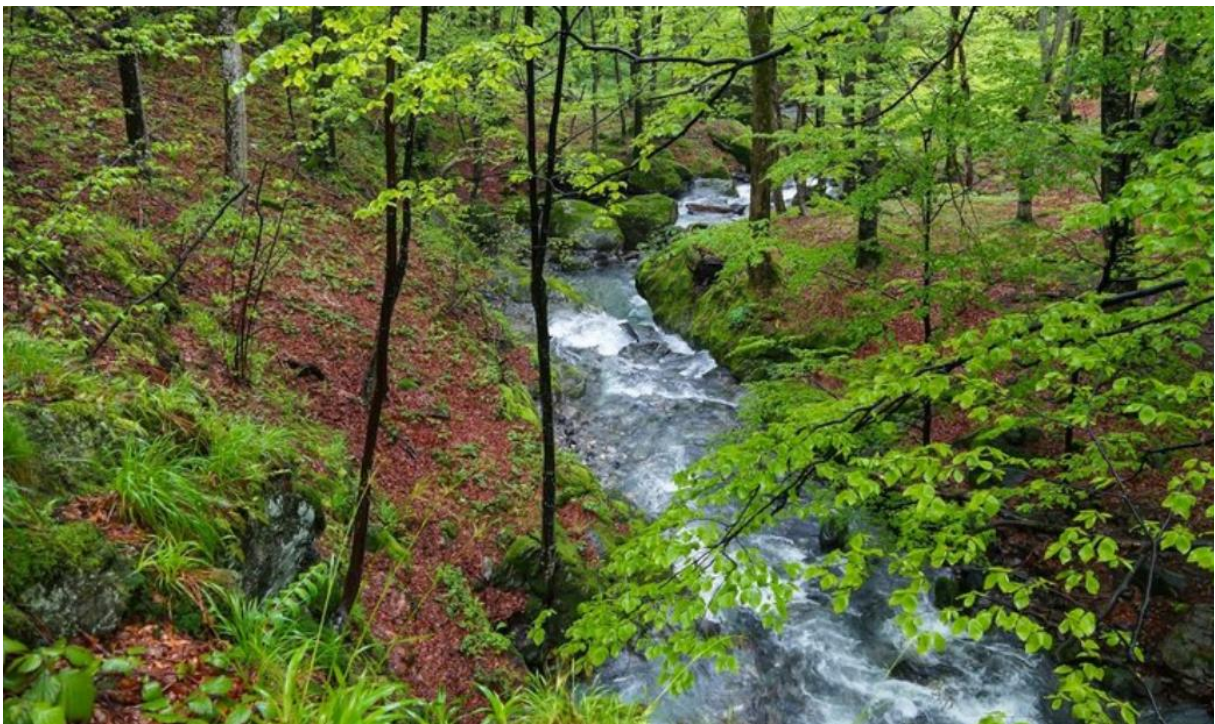

Statistics	km	mi
Distance	14.57	9.05
	m	feet
Total climb	423	1389
Total descent	392	1288
Lowest point	401	1317
Highest point	783	2572

- GPX:
https://drive.google.com/open?id=1BvNU0PV_XZImGRJG-kySgjTQTGU8Y9Vt

- Снимки от трасето:

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е град Берковица, който се намира на 25 километра от град Монтана. От изхода на град Монтана, на югозапад в посока София през проход Петрохан, по път Е-81 се пътува около 19 км, след което завивате на югозапад и се отбивате по пътя за град Берковица. До град Берковица може да се пътува с автомобил, автобус, ЖП транспорт, с велосипед или пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва от град Берковица, където туристите могат да посетят някои забележителности като Къщата-музей „Иван Вазов“, където туристите могат да се запознаят с историята на този велик българин, с акцент на периода, в който е живял и творил в Берковица. Могат да посетят също етнографския музей и да научат за бита и обичаите на местното население. В музея се съхраняват хиляди предмети на художествените занаяти и народните обичаи - килими, тъкани, облекла, накити, предмети на домашния бит и някои откоleshни обичаи и традиции. По време на турското робство Берковица е била развито занаятчийско селище, главно в производството на грънци.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Къщата-музей „Иван Вазов“ и Етнографски музей, гр. Берковица:

гр. Берковица, ул. Поручик Грозданов № 11

тел.: +359 953 88 045

Лятно работно време: 9.00 - 12.00 ч. и 12.30 - 17.30 ч.

(почивни дни: няма)

Зимно работно време: 8.30 - 12.00 ч. и 12.30 - 17.00 ч.

(почивни дни: няма)

Входна такса: 1 лв.

Беседа: 3 лв.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

a. Туристическа инфраструктура: Местността е обозначена с информационни табели, но по пътя липсват такива.

b. Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.

c. Спирки:

Автогара, гр. Берковица, GSM: 0885 330 566 - денонощен;

GPS: N° 43.14149, E° 23.07487.

ЖП гара, гр. Берковица, Тел.: +359 95 388 079;

GPS: N° 43.237672, E° 23.132145.

d. ТИЦ Берковица, гр. Берковица 3500, ул. „Николаевска“ 5 /Хали/, E-mail: tic_berkovitsa@abv.bg.

e. Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координат и
Хотел „Евиа“	Берковиц а	„Поручик Загорски“ № 12, ул. „Ком“ № 5, Център	+359 888 879 898	http://hotelevia.com	N° 43.2352125; E° 23.1286818
Хотел-ресторант „Гелов“	Берковиц а	ул. „Александровска“ № 28, Център	+359 95 395 008	http://hotelgelov.com	N° 43.2352125; E° 23.1286818
Хотел „Деметра“	Берковиц а	ул. „Владимир Заимов“ № 6	+359 888 579 104	http://hotel-demetra.com	N° 43.2320725; E° 23.1291552
„Грийн Хил“ Бутик Хотел	Берковиц а	ул. „Добруджа“ № 15, Коцина Бара	+359 88 689 8164	http://green-hill.bg	N° 43.2345048; E° 23.1317795
Хотел-ресторант „Воденицата“	Берковиц а	ул. „Пиротски път“, кв. „Заряница“	+359 95 388 505	http://vodenicata.eu	N° 43.2386048; E° 23.1235427
Семеен хотел „Камелия“	Берковиц а	ул. „Поручик Савойски“ № 3	+359 898 789 447		N° 43.2285704; E° 23.1225462
Семеен хотел „Комхотел“	Берковиц а	ул. „Ст. Стамболов“ № 13	+359 886 883 804		N° 43.2320021; E° 23.1238444
Мотел „Интернационал“	Берковиц а	ул. „Хаджи Петър Хаджиилиев“	+35995 380 096		N° 43.2353063; E° 23.1388957
Хотел - ресторант „Кръстева къща“	Берковиц а	ул. „Шейново“ № 5, Център	+359 95 388 099	http://krastevakashta.com	N° 43.2387064; E° 23.1311387
„Берковската къща“	Берковиц а	ул. „Тинтява“ № 61, Център	+359 88 853 3628	http://berkovitsa-house.com	N° 43.2388002; E° 23.1330807
Хотел „Ашиклар Еко“	Берковиц а	м „Ашиклар“	+359 878 794 434		N° 43.216494; E° 23.1238625
Къща за гости „Дилияна“	Берковиц а	с. Цветкова бара	+359 878 162 496	За контакт: info@vila.bg	N° 43.1903394; E° 23.1822826
Хижа „Ком“ (стара)	Берковиц а	Берковски балкан	+359 889 681 693		N° 43.1819883; E° 23.0786506
Хижа „Ком“ (нова)	Берковиц а	Берковски балкан, м „Горна курия“	+359 885 830 271		N° 43.1819883; E° 23.0786506
Хижа „Ком- Боби“	Берковиц а	Берковски балкан, м „Горна курия“	+359 887 348 787		N° 43.1866508; E° 23.074917
Бързия Холидей Клуб	Берковиц а	с. Бързия, ул. „Пръшковица“, № 7	+359 882 034 533	http://barzia.bg	N° 43.1903112; E° 23.1523492
Клисурски манастир „Св. св. Кирил и Методий“	Берковиц а	Край с. Бързия (източно, път 812)	+359 886 560 612; +359 886 560 613	http://www.bulgariamonasteries.com/klisurski_manastir.html	N° 43.1827287; E° 23.2027669
Шато Слатина	Берковиц а	с. Слатина, ул. „Васил Левски“ № 17	+359 988 814 753; +359 33 647 455 200	https://chateau.slatina.wordpress.com/	N° 42.686762; E° 23.3217526
Закусвалня „Бай Данчо“	Берковиц а	ул. „Александровска“ № 3	+359 892 234 183		N° 43.2362653; E° 23.1252165
Клуб-ресторант Дамс	Берковиц а	ул. „Александровска“ № 10	+359 95 388 339		N° 43.2352125; E° 23.1286818
Клуб-ресторант "Бирхалето"	Берковиц а	Пл. „Йордан Радичков“	+359 877 301 490		N° 43.2377503; E° 23.1213742
Механа „Адашите“	Берковиц а	ул. „Здравченица“ № 5	+359 95 388 899		N° 43.2354939; E° 23.1249267
Механа „Под Манастирските Орехи“	Берковиц а	До Клисурски Манастир „Св. Св. Кирил и Методий“	+359 885 225 758		N° 43.1827287; E° 23.2049556
Пицария „Виктория“	Берковиц а	бул. „Мрамор“ бл. 6	+359 95 388 379		N° 43.2388689; E° 23.1227844
Гостилница „Парадайз“	Берковиц а	ул. „Берковска река“ 44	+ 359 95 388 177		N° 43.2386048; E° 23.1235427

Гостилница „Магерница“	Берковица	Клисурски Манастир „св. Св. Кирил и Методи“	+359 887 611 772		N° 43.1827287; E° 23.2049556
Бистро "Плаза"	Берковица	ул. „Заряница“ № 37	+359 889 627 633		N° 43.239392; E° 23.113361
Комплекс „При Сталин“	Берковица	на разклона за Клисурския манастир, м „Рибарниците“	+359 95 232 667		N° 43.1988951; E° 23.1949523
Лоби бар "Къщата на генерала"	Берковица	ул. „Александровска“ № 11	+359 88 785		N° 43.2362653; E° 23.1252165
Клуб "Night Life - Торнадо"	Берковица	ул. "Иван Панов", (кино "Иван Вазов")	+359 887 741 111		
Заведение за бързо хранене - Петрохан	Берковица	Път 81, Петрохан	+359 952 302 328		N° 43.1205393; E° 23.1289596
Ресторант Доцин вир	Берковица	Преди с. Бързия (откъм Петрохан в посока Монтана)	+359 882 530 838		N° 43.1784821; E° 23.1517496

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Хайдушки водопади, гр. Берковица; вр. Ком; вр. Тодорини кукли; м. „Ашиklar“, м. „Синия вир“, м. „Пръшковица“, Лековито кладенче (екопътека, с. Балювица); язовир "Гаганица" (с. Гаганица); защитени територии - Природен парк „Врачански Балкан“, Резерват „Горната кория“, Мраморната пещера, „Шабовица“ (екопътека), гр. Берковица; „Уручник“ (с. Бързия).

Културни обекти: Къща-музей на Иван Вазов, гр. Берковица; Антична и средновековна крепост „Калето“, гр. Берковица; Градска художествена галерия, гр. Берковица; Етнографски музей, гр. Берковица; Часовникова кула, гр. Берковица; Антична крепост „Кастра ад Монтанезиум“, гр. Монтана; Регионален исторически музей, гр. Монтана; Археологическа експозиция лапидариум, гр. Монтана.

Религиозни обекти: Клисурски манастир „Св. Св. Кирил и Методий“; църква "Рождество Богородично" и църква "Св. Николай Чудотворец“, гр. Берковица.

МАРШРУТ: ГРАД БЕРКОВИЦА - ХИЖА КОМ/НОВА

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт къща - музей „Иван Вазов“ в град Берковица. Нивото на трудност е високо. Дължината на маршрута е около 30 километра с 1511 м. максимална денивелация.

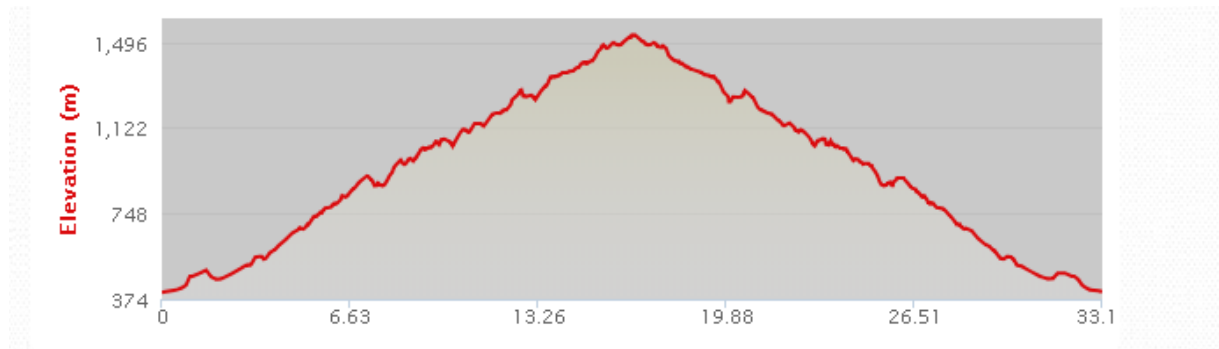
Хижа Ком - Нова се намира в китния Берковски Балкан в местността Горна Кория на 1 506 метра надморска височина. До нея се стига по много тесен и на места изронен, планински, асфалтов път, който обаче е много подходящ за планински велосипеди. Пътят се вие през много живописни вековни букови гори, като от приказките. На много места се откриват спираци дъха панорамни гледки. От последния остър завои преди хижата, в местността Панорама се открива гледка към величествения Врачански Балкан, Дунавската равнина и язовир Огоста. Това място е и любима спирка на всеки турист за снимка.

Самата хижа Ком представлява масивна двуетажна сграда с капацитет 120 места и централно отопление. Повечето стаи са с мивки и санитарни възли, а баните са етажни. В района има 12 сезонни бунгала /48 места/, с външни санитарни възли. Сградата е водоснабдена и електрифицирана. Разполага с ресторант, туристическа кухня и столова. Към хижата има паркинг.

След като се заредите с енергия и отпочинете на чистия въздух, можете да оставите велосипедите в хижата и да се разходите до първенеца на Берковския Балкан - връх Ком /2 016 м. надморска височина/. Пътеката е маркирана.

През зимния сезон, туристите могат да се възползват от ски писта Ком, където могат да наемат ски екипировка и ски учител. Ски пистата е около 1,5 км. дълга, просторна и добре утъпкана. Спуска се от връх Малкия Ком, намиращ се на 1 959 м. надморска височина. Има два ски vleka. Новият ски vleк е с дължина 800 метра. Vлeкът е тип "котва" за двама души. Стариият ски vleк е предназначен за деца.

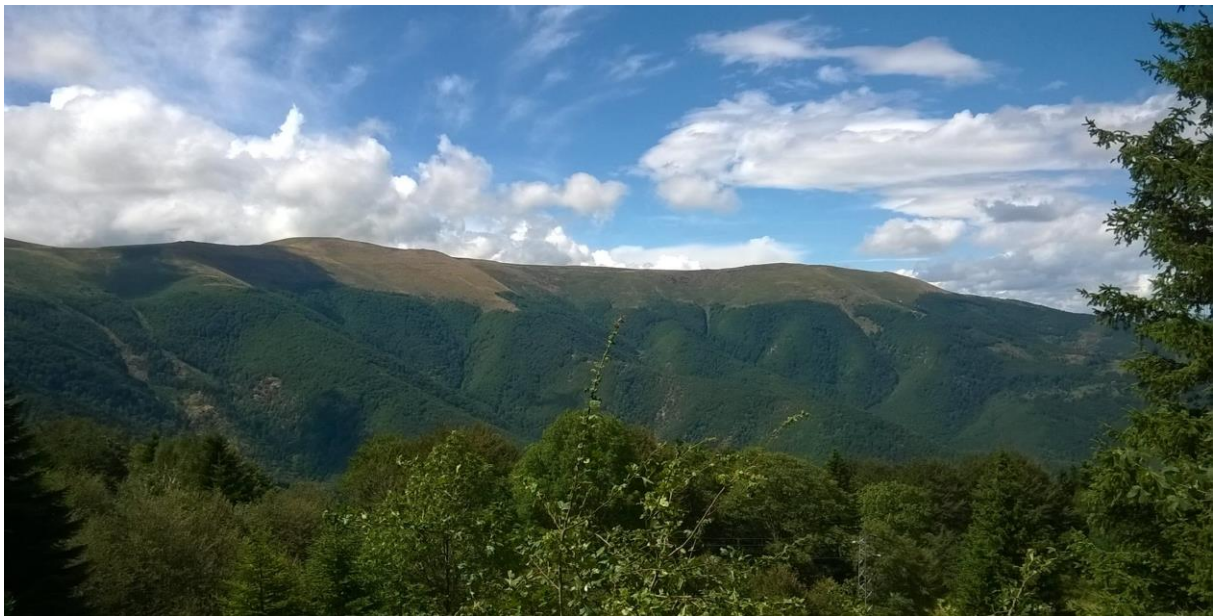

Statistics	km	mi
Distance	30.76	19.11
	m	feet
Total climb	1235	4052
Total descent	1235	4052
Lowest point	401	1317
Highest point	1511	4959

- GPX: <https://drive.google.com/open?id=1hJYiUlbojF3TnBp3fOjdvt5s0epClyr4>
- Снимки от трасето:

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е Къща - музей „Иван Вазов“ в град Берковица, който се намира на 25 километра от град Монтана. От изхода на град Монтана, на югозапад в посока София през проход Петрохан, по път Е-81 се пътува около 19 км, след което завивате на югозапад и се отбивате по пътя за град Берковица. До град Берковица може да се пътува с автомобил, автобус, ЖП транспорт, с велосипед или пеша. Къща - музей на Иван Вазов се намира в близост до центъра на града.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва от Къщата-музей „Иван Вазов“ в град Берковица. В тази къща авторът е живял докато е бил председател на Окръжния съд в Берковица - 7 март 1879 - 18 септември 1880 г. Къщата е забележителен културен обект, построена е в началото на XIX век и има типичен за българското Възраждане екстериор и интериор. Експозицията в музея представя творчески път на Иван Вазов, като най-голямо внимание е отделено на берковския му период.

Благодарение на пребиваването му в Берковица в творчеството на Иван Вазов се появяват редица произведения, които са посветени и написани за този край. По-значимите са стихотворенията „На Ком“, „Малини“, поемата „Грамада“, повестта „Митрофан и Дормидолски“.

В непосредствена близост до къщата-музей „Иван Вазов“ се намира етнографският музей, който е в списъка на 100-те национални туристически обекта на Българския туристически съюз. В музея се съхраняват хиляди предмети на художествените занаяти и народните обичаи - килими, тъкани, облекла, накити, предмети на домашния бит и някои откоleshни обичаи и традиции. По време на турското робство Берковица е била развита като занаятчийско селище, главно в производството на грънци.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Къща -музей „Иван Вазов“ и Етнографски музей, гр. Берковица:

гр. Берковица, ул. Поручик Грозданов № 11

тел.: +359 953 88 045

Лятно работно време: 9.00 - 12.00 ч. и 12.30 - 17.30 ч.

(почивни дни: няма)

Зимно работно време: 8.30 - 12.00 ч. и 12.30 - 17.00 ч.

(почивни дни: няма)

Входна такса: 1 лв.

Беседа: 3 лв.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:
Автогара, гр. Берковица, GSM: 0885 330 566 - денонощен;
GPS: N° 43.14149, E° 23.07487.
ЖП гара, гр. Берковица, Тел.: +359 95 388 079;
GPS: N° 43.237672, E° 23.132145.
- ТИЦ Берковица, гр. Берковица 3500, ул. „Николаевска“ 5 /Хали/, E-mail: tic_berkovitsa@abv.bg.
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/ GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Хотел „Евиа“	Берковица	„Поручик Загорски“ № 12, ул. „Ком“ № 5, Център	+359 888 879 898	<a href="http://hotel-
evia.com">http://hotel- evia.com	N° 43.2352125; E° 23.1286818
Хотел-ресторант „Гелов“	Берковица	ул. „Александровска“ № 28, Център	+359 95 395 008	<a href="http://hotel-
gelov.com">http://hotel- gelov.com	N° 43.2352125; E° 23.1286818
Хотел „Деметра“	Берковица	ул. „Владимир Заимов“ № 6	+359 888 579 104	<a href="http://hotel-
demetra.co
m">http://hotel- demetra.co m	N° 43.2320725; E° 23.1291552
„Грийн Хил“ Бутик Хотел	Берковица	ул. „Добруджа“ № 15, Коцина Бара	+359 88 689 8164	<a href="http://green-
hill.bg">http://green- hill.bg	N° 43.2345048; E° 23.1317795
Хотел-ресторант „Воденицата“	Берковица	ул. „Пиротски път“, кв. „Заряница“	+359 95 388 505	<a href="http://voden-
icata.eu">http://voden- icata.eu	N° 43.2386048; E° 23.1235427
Семеен хотел „Камелия“	Берковица	ул. „Поручик Савойски“ № 3	+359 898 789 447		N° 43.2285704; E° 23.1225462
Семеен хотел „Комхотел“	Берковица	ул. „Ст. Стамболов“ № 13	+359 886 883 804		N° 43.2320021; E° 23.1238444
Мотел „Интернационал “	Берковица	ул. „Хаджи Петър Хаджиилиев“	+35995 380 096		N° 43.2353063; E° 23.1388957
Хотел - ресторант „Кръстева къща“	Берковица	ул. „Шейново“ № 5, Център	+359 95 388 099	<a href="http://krast-
evakashta.co
m">http://krast- evakashta.co m	N° 43.2387064; E° 23.1311387
„Берковската къща“	Берковица	ул. „Тинтява“ № 61, Център	+359 88 853 3628	<a href="http://berko-
vitsa-
house.com">http://berko- vitsa- house.com	N° 43.2388002; E° 23.1330807
Хотел „Ашиклар Еко“	Берковица	м „Ашиклар“	+359 878 794 434		N° 43.216494; E° 23.1238625

Къща за гости „Диляна“	Берковица	с. Цветкова бара	+359 878 162 496	За контакт: info@vila.bg	N° 43.1903394; E° 23.1822826
Хижа „Ком“ (стара)	Берковица	Берковски балкан	+359 889 681 693		N° 43.1819883; E° 23.0786506
Хижа „Ком“ (нова)	Берковица	Берковски балкан, м „Горна курия“	+359 885 830 271		N° 43.1819883; E° 23.0786506
Хижа „Ком-Боби“	Берковица	Берковски балкан, м „Горна курия“	+359 887 348 787		N° 43.1866508; E° 23.074917
Бързия Холидей Клуб	Берковица	с. Бързия, ул. „Пръшковица“, № 7	+359 882 034 533	http://barzi.a.bg	N° 43.1903112; E° 23.1523492
Клисурски манастир „Св. св. Кирил и Методий“	Берковица	Край с. Бързия (източно, път 812)	+359 886 560 612; +359 886 560 613	http://www.bulgariamonaisteries.com/klisurski_manaistir.html	N° 43.1827287; E° 23.2027669
Шато Слатина	Берковица	с. Слатина, ул. „Васил Левски“ № 17	+359 988 814 753; +359 33 647 455 200	https://chat.eauslatina.wordpress.com/	N° 42.686762; E° 23.3217526
Закусвалня „Бай Данчо“	Берковица	ул. „Александровска“ № 3	+359 892 234 183		N° 43.2362653; E° 23.1252165
Клуб-ресторант Дамс	Берковица	ул. „Александровска“ № 10	+359 95 388 339		N° 43.2352125; E° 23.1286818
Клуб-ресторант "Бирхалето"	Берковица	Пл. „Йордан Радичков“	+359 877 301 490		N° 43.2377503; E° 23.1213742
Механа „Адашите“	Берковица	ул. „Здравченица“ № 5	+359 95 388 899		N° 43.2354939; E° 23.1249267
Механа „Под Манастирските Орехи“	Берковица	До Клисурски Манастир „Св. Св. Кирил и Методий“	+359 885 225 758		N° 43.1827287; E° 23.2049556
Пицария „Виктория“	Берковица	бул. „Мрамор“ бл. 6	+359 95 388 379		N° 43.2388689; E° 23.1227844
Гостилница „Парадайз“	Берковица	ул. „Берковска река“ 44	+ 359 95 388 177		N° 43.2386048; E° 23.1235427
Гостилница „Магерница“	Берковица	Клисурски Манастир „св. Св. Кирил и Методи“	+359 887 611 772		N° 43.1827287; E° 23.2049556
Бистро "Плаза"	Берковица	ул. „Заряница“ № 37	+359 889 627 633		N° 43.239392; E° 23.113361
Комплекс „При Сталин“	Берковица	на разклона за Клисурския манастир, м „Рибарниците“	+359 95 232 667		N° 43.1988951; E° 23.1949523
Лоби бар "Къщата на генерала"	Берковица	ул. „Александровска“ № 11	+359 88 785		N° 43.2362653; E° 23.1252165
Клуб "Night Life - Торнадо"	Берковица	ул. "Иван Панов", (кино "Иван Вазов")	+359 887 741 111		
Заведение за бързо хранене - Петрохан	Берковица	Път Е-81, Петрохан	+359 952 302 328		N° 43.1205393; E° 23.1289596
Ресторант Доцин вир	Берковица	Преди с. Бързия (откъм Петрохан в посока Монтана)	+359 882 530 838		N° 43.1784821; E° 23.1517496

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Хайдушки водопади, гр. Берковица; вр. Ком; вр. Тодорини кукли; м. „Ашиклар“, м. „Синия вир“, м. „Пръшковица“, Лековито кладенче (екопътека, с. Балювица); язовир "Гаганица" (с. Гаганица); защитени територии - Природен парк „Врачански Балкан“, Резерват „Горната кория“, Мраморната пещера, „Шабовица“ (екопътека), гр. Берковица; „Уручник“ (с. Бързия).

Културни обекти: Къща-музей на Иван Вазов, гр. Берковица; Антична и средновековна крепост „Калето“, гр. Берковица; Градска художествена галерия, гр. Берковица; Етнографски музей, гр. Берковица; Часовникова кула, гр. Берковица; Антична крепост „Кастра ад Монтанезиум“, гр. Монтана; Регионален исторически музей, гр. Монтана; Археологическа експозиция лапидариум, гр. Монтана.

Религиозни обекти: Клисурски манастир „Св. Св. Кирил и Методий“; църква "Рождество Богородично" и църква "Св. Николай Чудотворец“, гр. Берковица.

МАРШРУТ: ГРАД БЕРКОВИЦА - ХИЖА КОМ/СТАРА

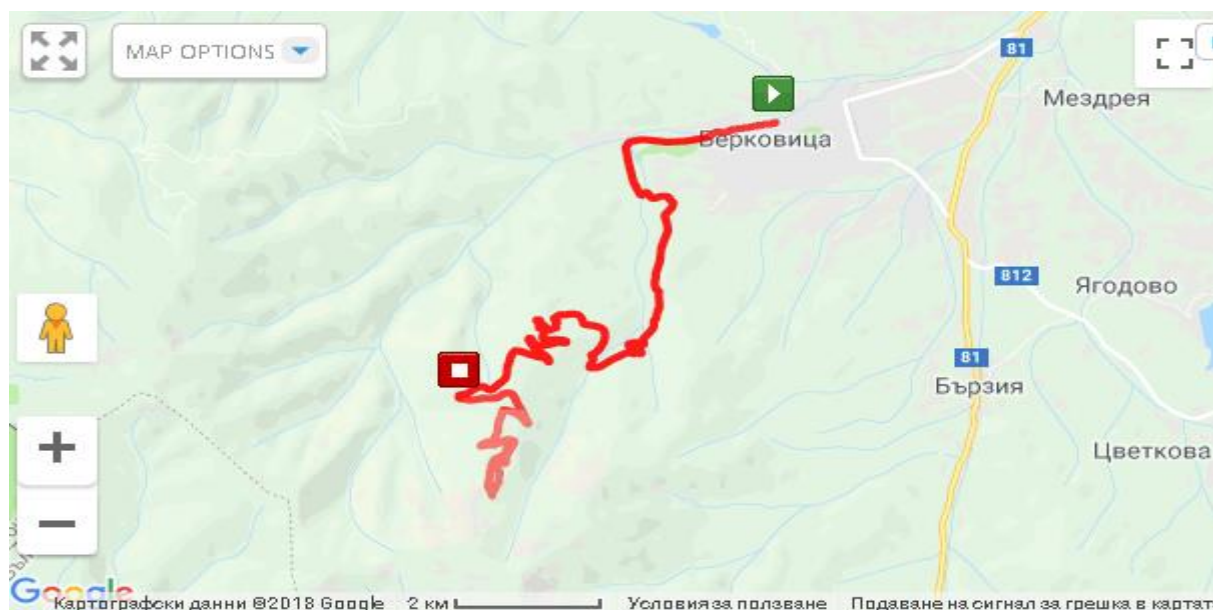
1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

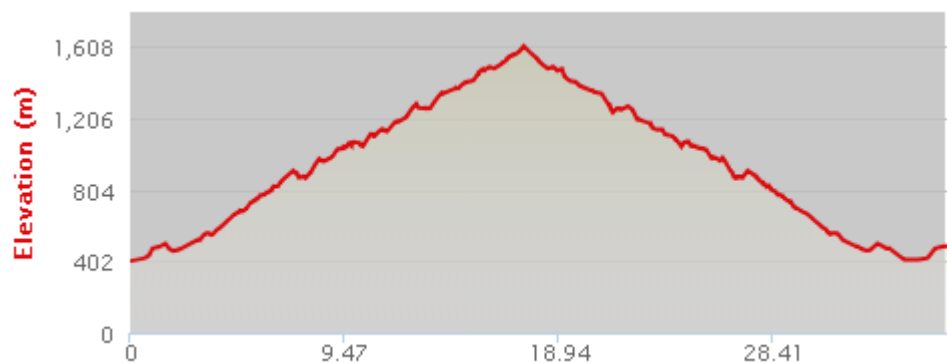
- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт къща - музей „Иван Вазов“ в град Берковица. Нивото на трудност е високо. Дължината на маршрута е около 43 километра с 1596 м. максимална денивелация.

Старата хижа Ком се намира в китния Берковски Балкан в местността Покоя на 1 620 метра надморска височина. До хижа Ком - нова има асфалтов път, след нея се продължава още 850 м. изкачване по почвен път до хижа Ком - стара. Тя представлява масивна двуетажна сграда с капацитет 22 места. Сградата е водоснабдена, електрифицирана и се отоплява с парна инсталация. Направен е основен ремонт и в хижата се предлагат два апартамента със собствен санитарен възел, две четворки стаи и една двойна, които ползват санитарния възел на първия етаж. Ресторантът е напълно обновен.

След като се заредите с енергия и отпочинете на чистия въздух, можете да оставите велосипедите в хижата и да се разходите до първенеца на Берковския Балкан - връх Ком /2 016 м. надморска височина/. Пътеката е маркирана.

През зимния сезон, туристите могат да се възползват от ски писта Ком, където могат да наемат ски екипировка и ски учител. Ски пистата е около 1,5 км. дълга, просторна и добре утъпкана. Спуска се от връх Малкия Ком, намиращ се на 1 959 м. надморска височина. Има два ски влека. Новият ски влек е с дължина 800 метра. Влекът е тип "котва" за двама души. Старият ски влек е предназначен за деца.

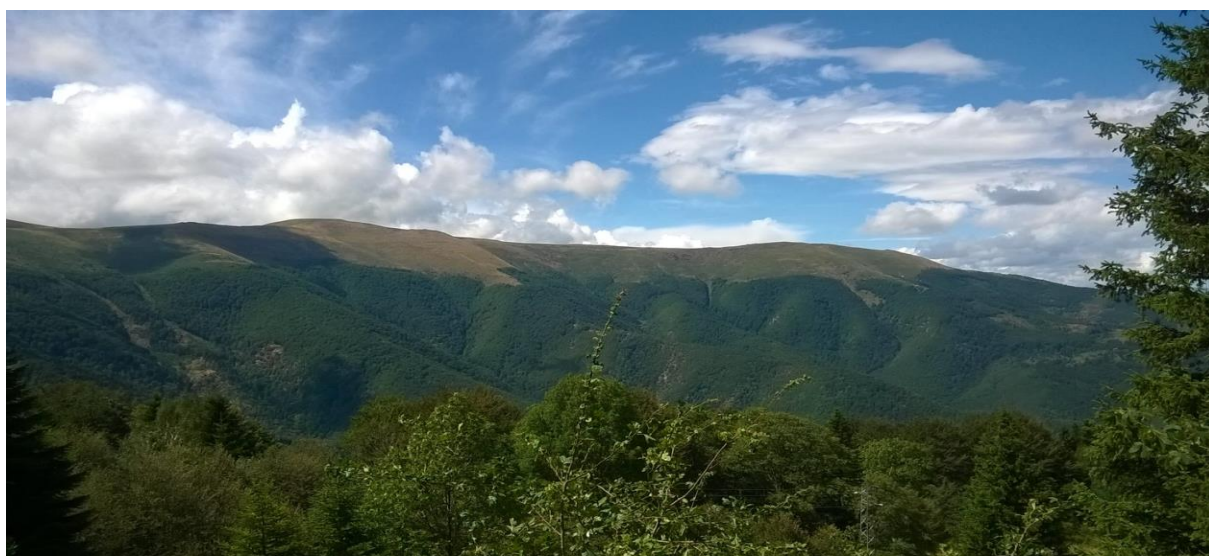

Statistics	km	mi
Distance	43.17	26.83
	m	feet
Total climb	2122	6962
Total descent	1273	4179
Lowest point	401	1317
Highest point	1596	5237

- GPX: <https://drive.google.com/open?id=1pFIH1m0SaLyqfcyXeVKVwy9rwm9YiWpH>
- Снимки от трасето:

Хижа Ком - стара

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е Къща - музей „Иван Вазов“ в град Берковица, който се намира на 25 километра от град Монтана. От изхода на град Монтана, на югозапад в посока София през проход Петрохан, по път Е-81 се пътува около 19 км, след което завивате на югозапад и се отбивате по пътя за град Берковица. До град Берковица може да се пътува с автомобил, автобус, ЖП транспорт, с велосипед или пеша. Къща - музей на Иван Вазов се намира в близост до центъра на града.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва от Къщата-музей „Иван Вазов“ в град Берковица. В тази къща авторът е живял докато е бил председател на Окръжния съд в Берковица - 7 март 1879 - 18 септември 1880 г. Къщата е забележителен културен обект, построена е в началото на XIX век и има типичен за българското Възраждане екстериор и интериор. Експозицията в музея представя творчески път на Иван Вазов, като най-голямо внимание е отделено на берковския му период.

Благодарение на пребиваването му в Берковица в творчеството на Иван Вазов се появяват редица произведения, които са посветени и написани за този край. По-значимите са стихотворенията „На Ком“, „Малини“, поемата „Грамада“, повестта „Митрофан и Дормидолски“.

В непосредствена близост до къщата-музей „Иван Вазов“ се намира етнографският музей, който е в списъка на 100-те национални туристически обекта на Българския туристически съюз. В музея се съхраняват хиляди предмети на художествените занаяти и народните обичаи - килими, тъкани, облекла, накити, предмети на домашния бит и някои откоleshни обичаи и традиции. По време на турското робство Берковица е била развито занаятчийско селище, главно в производството на грънци.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Къщата-музей „Иван Вазов“ и Етнографски музей, гр. Берковица:

гр. Берковица, ул. Поручик Грозданов № 11

тел.: +359 953 88 045

Лятно работно време: 9.00 - 12.00 ч. и 12.30 - 17.30 ч.

(почивни дни: няма)

Зимно работно време: 8.30 - 12.00 ч. и 12.30 - 17.00 ч.

(почивни дни: няма)

Входна такса: 1 лв.

Беседа: 3 лв.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Сpirки:
Автогара, гр. Берковица, GSM: 0885 330 566 - денонощен;
GPS: N° 43.14149, E° 23.07487.
ЖП гара, гр. Берковица, Тел.: +359 95 388 079;
GPS: N° 43.237672, E° 23.132145.
- ТИЦ Берковица, гр. Берковица 3500, ул. „Николаевска“ 5 /Хали/, E-mail: tic_berkovitsa@abv.bg.
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GS М	Е- мейл/УЕ Б	GPS координат и
Хотел „Евиа“	Берковица	„Поручик загорски“ № 12, ул. „Ком“ № 5, Център	+359 888 879 898	http://hot.elevia.com	N° 43.2352125; E° 23.1286818
Хотел-ресторант „Гелов“	Берковица	ул. „Александровска“ № 28, Център	+359 95 395 008	http://hot.elgelov.com	N° 43.2352125; E° 23.1286818
Хотел „Деметра“	Берковица	ул. „Владимир Заимов“ № 6	+359 888 579 104	http://hot.el-demetra.com	N° 43.2320725; E° 23.1291552
„Грийн Хил“ Бутик Хотел	Берковица	ул. „Добруджа“ № 15, Коцина Бара	+359 88 689 8164	http://green-hill.bg	N° 43.2345048; E° 23.1317795
Хотел-ресторант „Воденицата“	Берковица	ул. „Пиротски път“, кв. „Заряница“	+359 95 388 505	http://vodenicata.eu	N° 43.2386048; E° 23.1235427
Семеен хотел „Камелия“	Берковица	ул. „Поручик Савойски“ № 3	+359 898 789 447		N° 43.2285704; E° 23.1225462
Семеен хотел „Комхотел“	Берковица	ул. „Ст. Стамболов“ № 13	+359 886 883 804		N° 43.2320021; E° 23.1238444
Мотел „Интернационал“	Берковица	ул. „Хаджи Петър Хаджилиев“	+35995 380 096		N° 43.2353063; E° 23.1388957
Хотел - ресторант „Кръстева къща“	Берковица	ул. „Шейново“ № 5, Център	+359 95 388 099	http://kras.tevakashta.com	N° 43.2387064; E° 23.1311387
„Берковската къща“	Берковица	ул. „Тинтява“ № 61, Център	+359 88 853 3628	http://berkovitsa-house.com	N° 43.2388002; E° 23.1330807

Хотел „Ашиклар Еко“	Берковица	м „Ашиклар“	+359 878 794 434		N° 43.216494; E° 23.1238625
Къща за гости „Диляна“	Берковица	с. Цветкова бара	+359 878 162 496	За контакт: info@vila.bg	N° 43.1903394; E° 23.1822826
Хижа „Ком“ (стара)	Берковица	Берковски балкан	+359 889 681 693		N° 43.1819883; E° 23.0786506
Хижа „Ком“ (нова)	Берковица	Берковски балкан, м „Горна курия“	+359 885 830 271		N° 43.1819883; E° 23.0786506
Хижа „Ком-Боби“	Берковица	Берковски балкан, м „Горна курия“	+359 887 348 787		N° 43.1866508; E° 23.074917
Бързия Холидей Клуб	Берковица	с. Бързия, ул. „Пръшковица“, № 7	+359 882 034 533	http://barzia.bg	N° 43.1903112; E° 23.1523492
Клисурски манастир „Св. св. Кирил и Методий“	Берковица	Край с. Бързия (източно, път 812)	+359 886 560 612; +359 886 560 613	http://www.bulgariamonasteries.com/klisurski_manastir.html	N° 43.1827287; E° 23.2027669
Шато Слатина	Берковица	с. Слатина, ул. „Васил Левски“ № 17	+359 988 814 753; +359 33 647 455 200	https://cha-teauslatina.wordpress.com/	N° 42.686762; E° 23.3217526
Закусвалня „Бай Данчо“	Берковица	ул. „Александровска“ № 3	+359 892 234 183		N° 43.2362653; E° 23.1252165
Клуб-ресторант Дамс	Берковица	ул. „Александровска“ № 10	+359 95 388 339		N° 43.2352125; E° 23.1286818
Клуб-ресторант "Бирхалето"	Берковица	Пл. „Йордан Радичков“	+359 877 301 490		N° 43.2377503; E° 23.1213742
Механа „Адашите“	Берковица	ул. „Здравченица“ № 5	+359 95 388 899		N° 43.2354939; E° 23.1249267
Механа „Под Манастирските Орехи“	Берковица	До Клисурски Манастир „Св. Св. Кирил и Методий“	+359 885 225 758		N° 43.1827287; E° 23.2049556
Пицария „Виктория“	Берковица	бул. „Мрамор“ бл. 6	+359 95 388 379		N° 43.2388689; E° 23.1227844
Гостилница „Парадайз“	Берковица	ул. „Берковска река“ 44	+ 359 95 388 177		N° 43.2386048; E° 23.1235427
Гостилница „Магерница“	Берковица	Клисурски Манастир „св. Св. Кирил и Методи“	+359 887 611 772		N° 43.1827287; E° 23.2049556
Бистро "Плаза"	Берковица	ул. „Заряница“ № 37	+359 889 627 633		N° 43.239392; E° 23.113361
Комплекс „При Сталин“	Берковица	на разклона за Клисурския манастир, м „Рибарниците“	+359 95 232 667		N° 43.1988951; E° 23.1949523
Лоби бар "Къщата на генерала"	Берковица	ул. „Александровска“ № 11	+359 88 785		N° 43.2362653; E° 23.1252165
Клуб "Night Life - Торнадо"	Берковица	ул. "Иван Панов", (кино "Иван Вазов")	+359 887 741 111		
Заведение за бързо хранене - Петрохан	Берковица	Път Е-81, Петрохан	+359 952 302 328		N° 43.1205393; E° 23.1289596
Ресторант Доцин вир	Берковица	Преди с. Бързия (откъм Петрохан в посока Монтана)	+359 882 530 838		N° 43.1784821; E° 23.1517496

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Хайдушки водопади, гр. Берковица; вр. Ком; вр. Тодорини кукли; м. „Ашиклар“, м. „Синия вир“, м. „Пръшковица“, Лековито кладенче (екопътека, с. Балювица); язовир "Гаганица" (с. Гаганица); защитени територии - Природен парк „Врачански Балкан“, Резерват „Горната кория“, Мраморната пещера, „Шабовица“ (екопътека), гр. Берковица; „Уручник“ (с. Бързия).

Културни обекти: Къща-музей на Иван Вазов, гр. Берковица; Антична и средновековна крепост „Калето“, гр. Берковица; Градска художествена галерия, гр. Берковица; Етнографски музей, гр. Берковица; Часовникова кула, гр. Берковица; Антична крепост „Кастра ад Монтанезиум“, гр. Монтана; Регионален исторически музей, гр. Монтана; Археологическа експозиция лапидариум, гр. Монтана.

Религиозни обекти: Клисурски манастир „Св. Св. Кирил и Методий“; църква "Рождество Богородично" и църква "Св. Николай Чудотворец“, гр. Берковица.

МАРШРУТ: ГРАД ЧИПРОВЦИ - ЧИПРОВСКИ ВОДОПАД

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

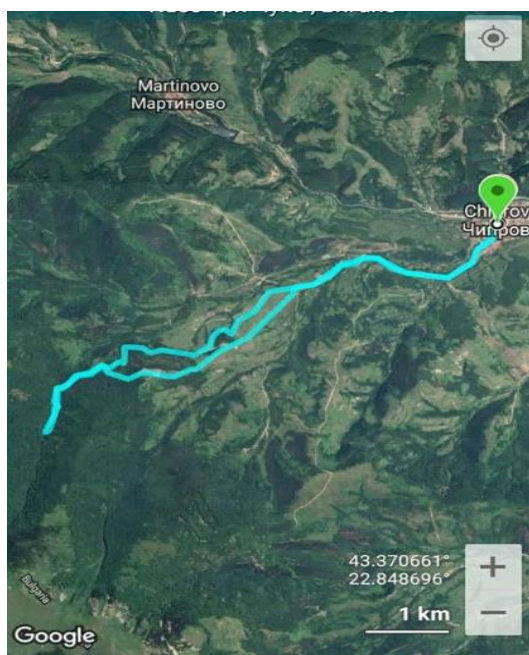
- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт град Чипровци, област Монтана. Дължината на маршрута е около 15 километра с около 736 метра изкачване и 736 метра спускане. Маршрутът е подходящ за средно напреднали.

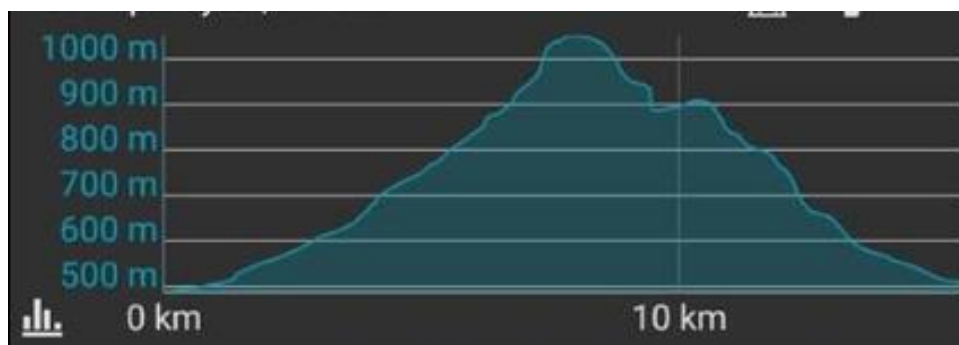
Чипровския водопад е изключително живописен 18 метров водопад, намиращ се в защитена местност в Балкана над град Чипровци. До него се стига по еко пътека "Деяница", която започва по получен път от края на града. Тя преминава покрай Гушовския манастир, разрушен по време на Чипровското въстание, но чиито автентични останки могат да бъдат разгледани и до ден днешен. Там има възможност за отдих на туристически маси и пейки, а също и автентична забележителност - кръст оброк на хълма на стотина метра от манастира, където всяка година се отбелязва годишнина от Чипровското въстание.

Малко по-нагоре от Гушовския манастир се намира хижа Явор. На вниманието на велосипедистите, маршрутът е подходящ за велосипед до хижа Явор, където ще можете да оставите велосипедите си. От хижата до водопада, маршрутът е пешеходен. В близост до хижа Явор се намира и новоизградения атракционен парк Приключенци, място за отдих и забава на малки и големи.

Чипровският водопад е най-пълноводен през пролетта, но не пресъхва и през лятото.

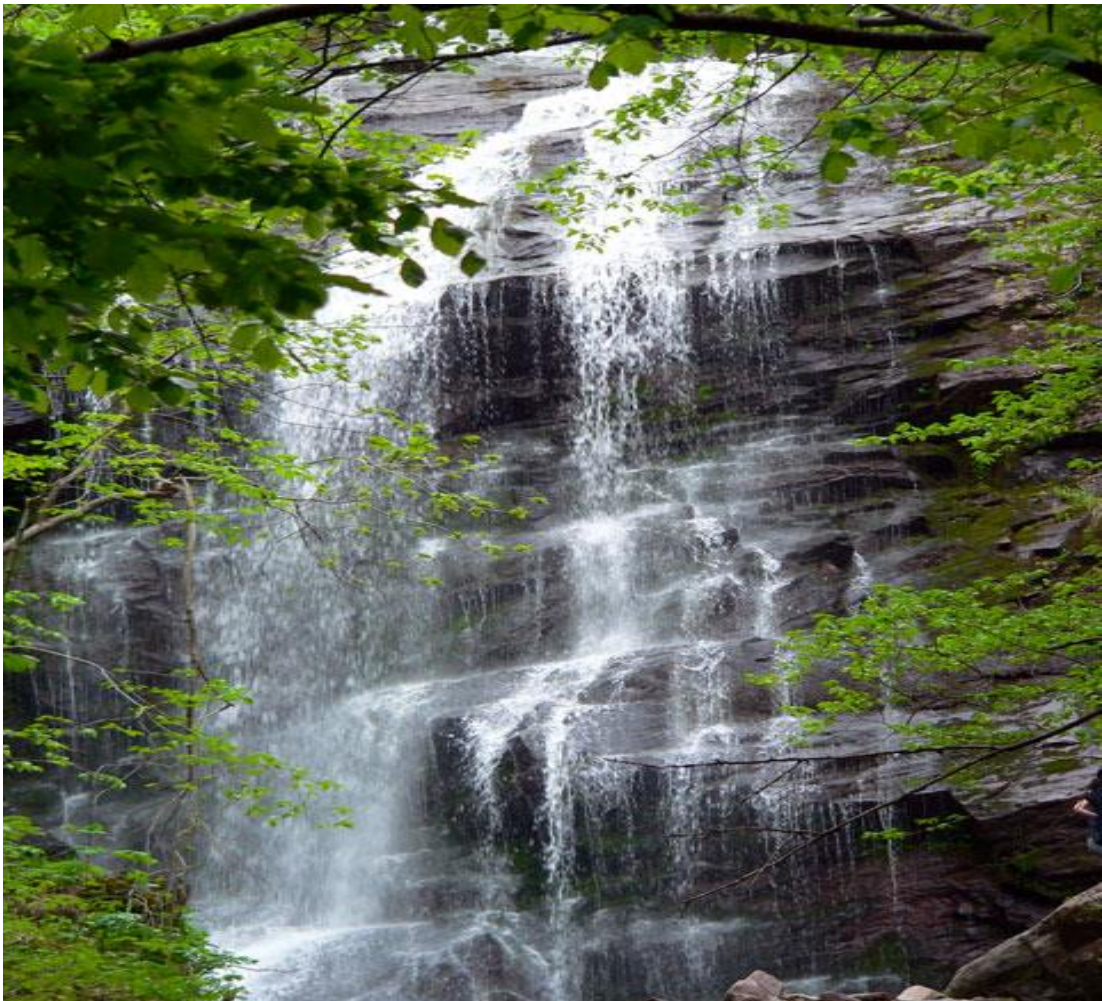
Поставени са табели на ключови места, които обозначават посоката за водопада. Преходът до водопада отнема около 1.30 ч. в едната посока. В горната си част еко пътеката върви покрай долината на "Стара река" и е доста стръмна и трудна за изкачване дори и за опитните туристи. Дебелата сянка на вековните буки предлага възможности за отмора. Еко пътеката пресича реката по дървени мостчета, гарантирайки прохладата, приказни горски картини, и живописни гледки на множество бързи поточета и малки водопади.

Statistics	km	mi
Distance	14.49	9
	m	feet
Total climb	736	2414
Total descent	736	2417
Lowest point	488	1602
Highest point	1123	3685

- GPX:
<https://drive.google.com/open?id=0B73bZUqn13euQkFDNDRqZV9UUzdYZkdCeTJrSmE2cFlzSUhF>
- Снимки от трасето:

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е град Чипровци, който се намира на 35 километра от град Монтана и на 47 километра северозападно от град Берковица. От изхода на град Монтана, на запад по път 102 се пътува около 23 км, след което завивате на ляво и се отбивате по път 1022 за град Чипровци. До град Чипровци може да се пътува с автомобил, автобус, с велосипед или пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва от град Чипровци, където туристите могат да разгледат историческия музей. В него са изложени уникалните за региона експонати на автентични Чипровски килими, с характерните за тях пъстри багри и окичени с тайнствени символи. Музеят е под номер 69 в стоте национални туристически обекта на Българския туристически съюз.

На 5 км североизточно от града се намира Чипровския манастир „Св. Йоан Рилски“, изгарян и наново издиган шест пъти по турско време.

На 20 км североизточно от град Чипровци е Лопушанския манастир „Св. Йоан Предтеча“ с уникални икони, рисувани от самоковски иконописци.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Исторически музей, гр. Чипровци:

гр. Чипровци, ул. Витоша № 2

тел.: +359 9554/21 68

Работно време: 8.00 - 17.00 ч.

(почивни дни: няма)

Входна такса: 3 лв. за възрастни;

1 лв. за ученици, студенти и пенсионери;

Безплатно за деца до 7 г. и инвалиди.

Беседа: 4 лв. за група.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:
Автобусите, заминаващи и пристигащи от и до град Чипровци спират в центъра на града.

- ТИЦ Чипровци, гр. Чипровци 3460, ул. "Павлето" № 27,
- E-mail: tic.chiprovci@gmail.com; тел.: +359 9554 2910; GSM: +359 885 258 405.
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GS М	Е- мейл/УЕ Б	GPS координати
Хотел - Ресторант „Кипровец“	Чипровци	ул. „Иван Станиславов“ № 4	+359 886 853 311		N° 43.384056, E° 22.880122
Хотел Гостоприемница	Чипровци	ул. „Балканска“ № 40	+359 876 616 178		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел Гостоприемница "Кипро"	Чипровци	ул. „Балканска“ 46	+359 887 366 959		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел „БИДИМ“	Чипровци	ул. „Балканска“ № 103	+359 988 881 088; +359 894 320 819		N° 43.378750, E° 22.876411
Хотел-механа „Торлаците“	Чипровци	ул. „Витоша“	+359 887 892 790		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел-механа „Павлова къща“	Чипровци	ул. „Павлето“ № 17	+ 359 95 542 242		N° 43.382754; E° 22.879616
„Ставровата“ Къща	Чипровци	Ул. „Димитър Филипов“ № 1	+ 359 95 542 854		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел „Сухин дол“	Чипровци	с. Белимел, ул. „Трета“, № 1	+359 878 558 309		N° 43.382754; E° 22.879616
Вила „Челюстница“	Чипровци	с. Челюстница, ул. "Трета" 26	+359 887 206 432		N° 43.382754; E° 22.879616
Вила „Ани“	Чипровци	с. Горна Ковачица, ул. „Първа“, № 46	+359 889 521 451		N° 43.412123, E° 23.001916

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: екопътека „Дамяница“ - Чипровски водопад; Природна забележителност „Пещера Мишин камък“; Защитени местности „Копрен - Равно буче - Калиманица - Деяница“, „Сто овци“ и „Равненско градище“; Защитени зони „Западен Балкан“ и „Западна Стара Планина и Предбалкан“; Скалното образуване „Момин камик“; Копренска екопътека; Копренски водопади (Дуршин скок, Воден скок и Ланжин скок); язовири - „Мартиново“ и „Горна Ковачица“; вр. Миджур (Чипровска планина - тук извира реките Лом и Тимок);

Културни обекти: "Шарена чешма", Исторически музей, Етнографски музей „Катеринината къща“, Паметник на загиналите в Чипровското въстание, гр. Чипровци; Крепост „Кипровец“.

Религиозни обекти: м. „Гушовски манастир“, останки от каменна църква; църква "Св. Възнесение Христово", руини на Католическа катедрала и манастир "Санкта Мария", гр. Чипровци; Чипровски манастир „Св. Йоан Рилски“, община Чипровци; Лопушански манастир „Св. Йоан Предтеча“, с. Георги Дамяново.

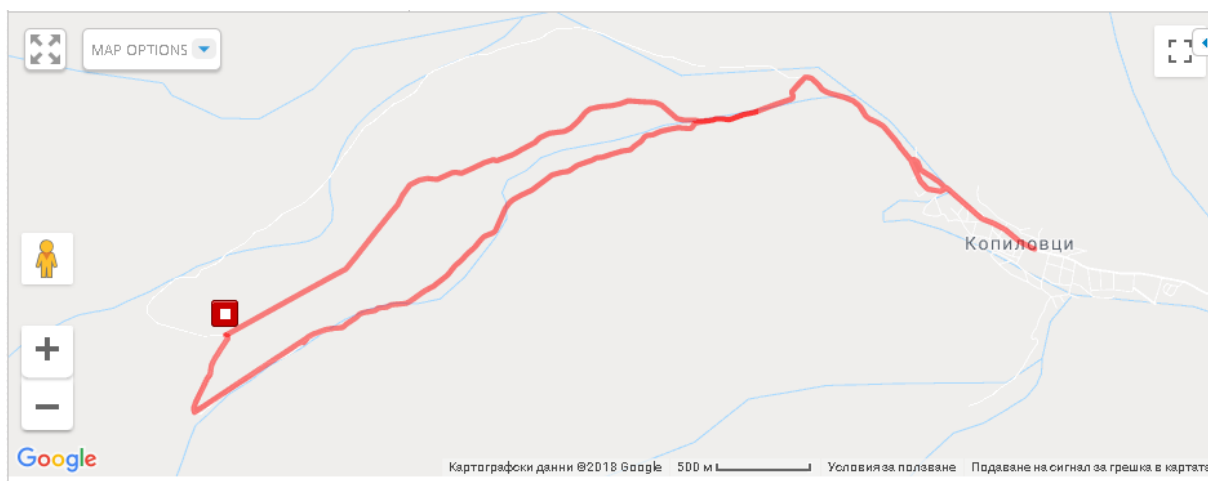
МАРШРУТ: ОТ СЕЛО КОПИЛОВЦИ ДО ХИЖА КОПРЕН И ОБРАТНО /ЗА НАПРЕДНАЛИ/

1. Описание, профил и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/. Към описанието на всеки маршрут да се приложи GPS трак във файл с разширение „kml”или “gpx”.

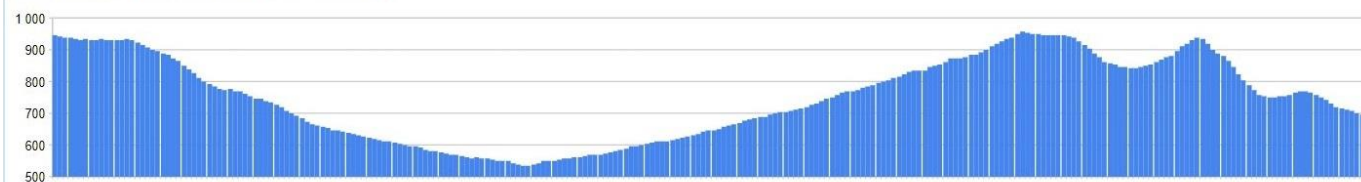
- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт центъра на село Копиловци, област Монтана до хижа Копрен и обратно по различен маршрут. Дължината на маршрута е около 11 километра с около 415 метра положителна денивелация. Маршрутът е подходящ за напреднали.

Хижата се намира в местност Орешкова чука, в Чипровска планина, под връх Копрен. Тя представлява едноетажна сграда с 11 двойни стаи и два апартамента, с общ капацитет 30 места. Всяка стая е със собствен санитарен възел. В района има две бунгала - общо 4 легла. Сградата е водоснабдена и електрифицирана, с централно отопление през зимата. Разполага с туристическа кухня и столова. Пътят до хижата е асфалтиран, има паркинг. Гледката от хижата към връх Копрен е величествена и дава усещане за алпийски простор и красота.

Колоездачите могат да оставят велосипедите си в хижа Копрен и да продължат нагоре по приказната екопътека, която води към Копренските водопади и е много добре маркирана. Три са най-известните водопади - Дуршин скок, Воден скок и Ланжин скок. Те са разположени на различни места, като височината им е от 5 до 10 метра. Най-пълноводни са когато снеговете се топят напролет или след дъжд. По продължение на екопътеката могат да се наблюдават множество по-малко водни скокове и приказни форми на природата, като вековни дървета, чиито дънери са вече покрити с тюркоазен мъх, причудливи скални форми, покрити с мъхове и лишей, саламандри и разнообразни растения.

(move mouse over blue area to see marker)

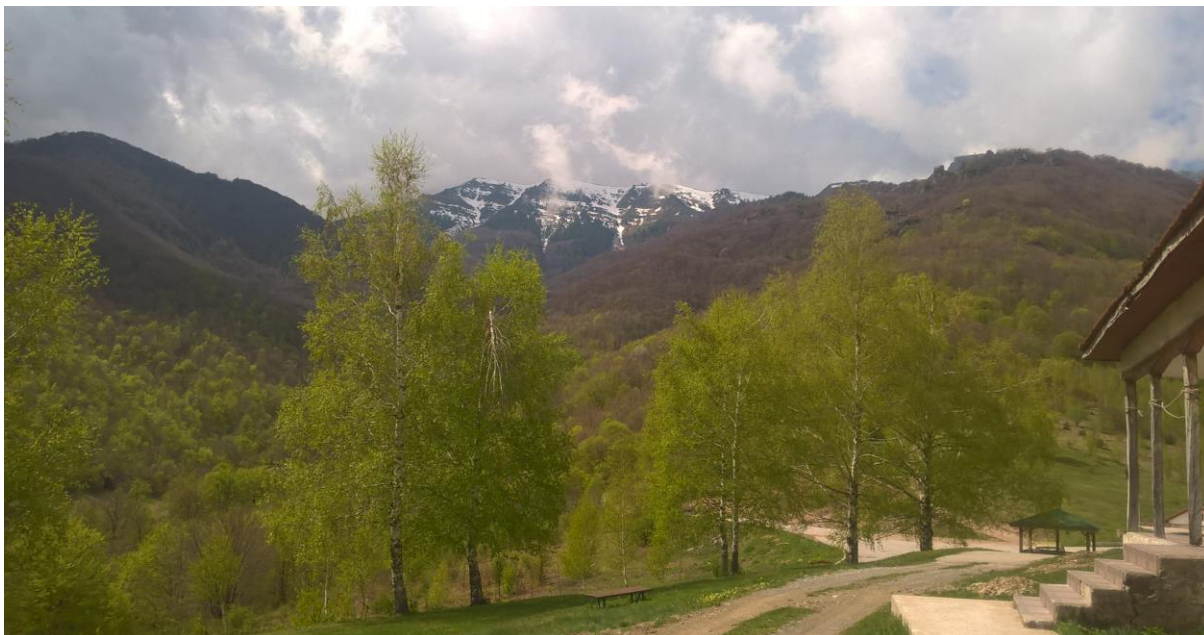

Length	11.372 km
Total climb	414.9 m
Total descent	-414.2 m
Elevation difference	413.9 m
Flat / climb / descent length	9.712 km / 751.7 m / 908.0 m

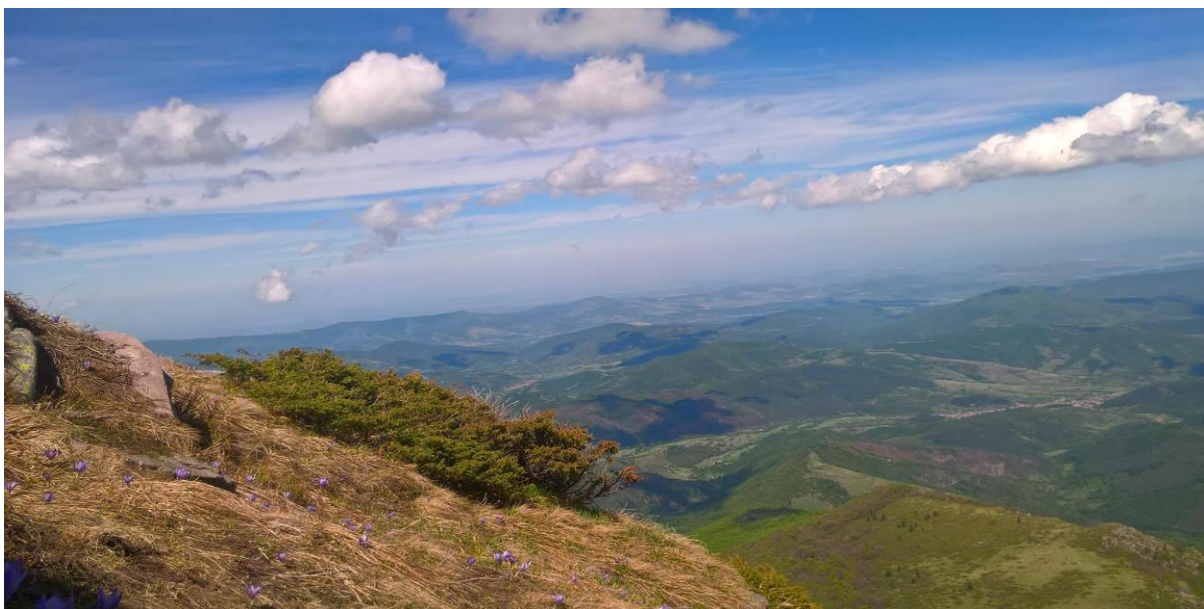
- GPX:
<https://drive.google.com/open?id=1-qY0lU26G5PytflZc84sXonFdxAl2AUa>
- Снимки от трасето:

Село Копиловци

Гледки от връх Копрен

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е село Копиловци, което се намира на 34 километра от град Монтана. От изхода на град Монтана, на запад по път 102 се пътува около 15 км, след което завивате на ляво и се отбивате по път 1024. До селото може да се пътува с автомобил, автобус, с велосипед или пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва от село Копиловци. То се намира в община Георги Дамяново, област Монтана и е на 3 км. въздушно от границата със Сърбия. В местността Алдинци в землището на селото са открити останки от тракийска могила. В селото е открит храм-светилище с оброчни плочки от този период. То има богата история и от римско време. В землището на Копиловци са намерени римски фибули, римски медни и сребърни монети. Чешмата в центъра на селото също датира от римската епоха /I-II век/ и е наричана Латинската чешма. През Средновековието селото е бележело просперитет, благодарение на богатите залежи на ценни метали - злато, сребро, олово, мед и желязо. Привличало е чуждестранни заселници от много места. Селото има богата история на търговия и занаятчийство, най-вече свързана с килимарството.

През селото минават реките: Лева, Добревска, Милина и Графска. Вливайки се една в друга, те образуват Копиловската река, която при Попов мост се влива в Дългоделска Огоста - приток на река Огоста.

Районът, в който се намира село Копиловци е планински и в околностите му има множество възможности за разходка сред природата - еко пътеки, пикник зони и т.н.

На 15 км от селото в посока Монтана се намира Лопушанския манастир „Св. Йоан Предтеча“ с уникални икони, рисувани от самоковски иконописци.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Свободен достъп.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:

Автобусите, заминаващи и пристигащи от и до село Копиловци.

- Кметство Копиловци, с. Копиловци 3467, ул. "Хан Крум" № 49, телефон: +359 9555 2220.
- Настаняване, хранене и отдиш:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Комплекс „Под Чардака Лопушна“	с. Георги Дамяново	ул. „Помеждинска бара“ № 5	+359 877 151 816		N° 43.382754; E° 22.879616
Къща за кости „Деяница“	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново	ул. „Копрен“	+359 887 827 242		N° 43.382754; E° 22.879616
Вила „Казакалма“	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново	с. Копиловци	+359 878 728 837; +359 878 288 372		N° 43.3316954; E° 22.9053954
Къща за гости „Кристи“	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново	с. Копиловци			N° 43.3316954; E° 22.9053954
Къщата на глината	с. Дълги дел, общ. Георги Дамяново	ул. „1-ва“, № 7	+359 889 062 095		N° 43.382754; E° 22.879616
Бунгала Копрен	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново		+359 889 318 298		N° 43.328212; E° 22.854770

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Копиловска река, Дългоделска река, река Огоста; Екопътека „Деяница“; вр. Трите Чуки; Водопад „Ръжена бара“; „Латинска чешма“; защитени територии - "Водния скок"; Водопад „Ланжин“; „Дуршин водопад“; „Ускето“; Защитени зони - „Врачански Балкан“; „Западна Стара Планина и Предбалкан“.

Културни обекти: Тракийски храм-свещилище, с. Копиловци; Тракийска могила - м. „Алдинц“, с. Копиловци; Римска крепост - м. „Градишки камък“, с. Копиловци; Къщата-музей "Георги Дамянов", с. Георги Дамяново.

Религиозни обекти: Лопушански манастир „Св. Йоан Предтеча“; Чипровски манастир; храм „Св. Архангел Михаил“, с. Копиловци.

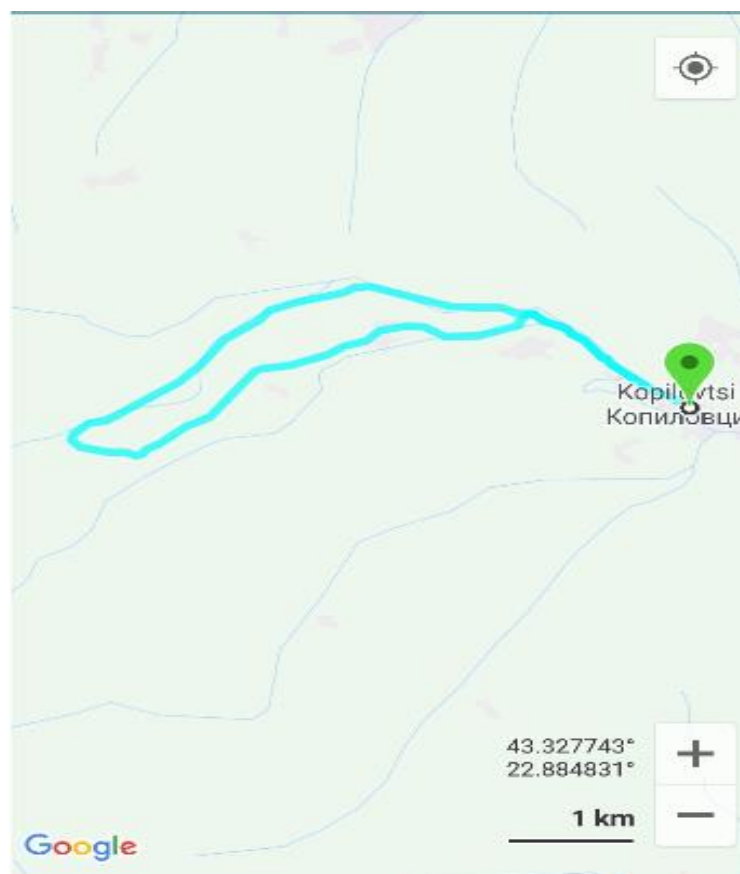
МАРШРУТ: ОТ СЕЛО КИПИЛОВЦИ ДО ХИЖА КОПРЕН И ОБРАТНО /ЗА НАЧИНАЕЩИ/

1. Описание, профил и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/. Към описанието на всеки маршрут да се приложи GPS трак във файл с разширение „kml”или “gpx”.

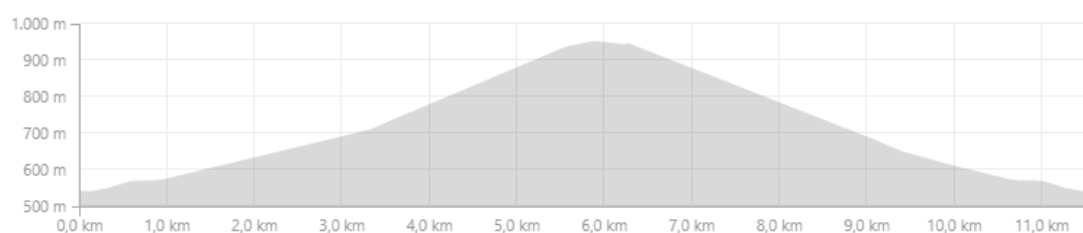
- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт центъра на село Копиловци, област Монтана до хижа Копрен и обратно по различен маршрут. Дължината на маршрута е около 12 километра с 400 метра положителна денивелация. Маршрутът е подходящ за начинаещи и средно напреднали. Изкачването до хижата преминава по асфалтовия път до хижата, а спускането, което е за средно напреднали, преминава по панорамен земен път.

Хижата се намира в местност Орешкова чука, в Чипровска планина, под връх Копрен. Тя представлява едноетажна сграда с 11 двойни стаи и два апартамента, с общ капацитет 30 места. Всяка стая е със собствен санитарен възел. В района има две бунгала - общо 4 легла. Сградата е водоснабдена и електрифицирана, с централно отопление през зимата. Разполага с туристическа кухня и столова. Пътят до хижата е асфалтиран, има паркинг. Гледката от хижата към връх Копрен е величествена и дава усещане за алпийски простор и красота.

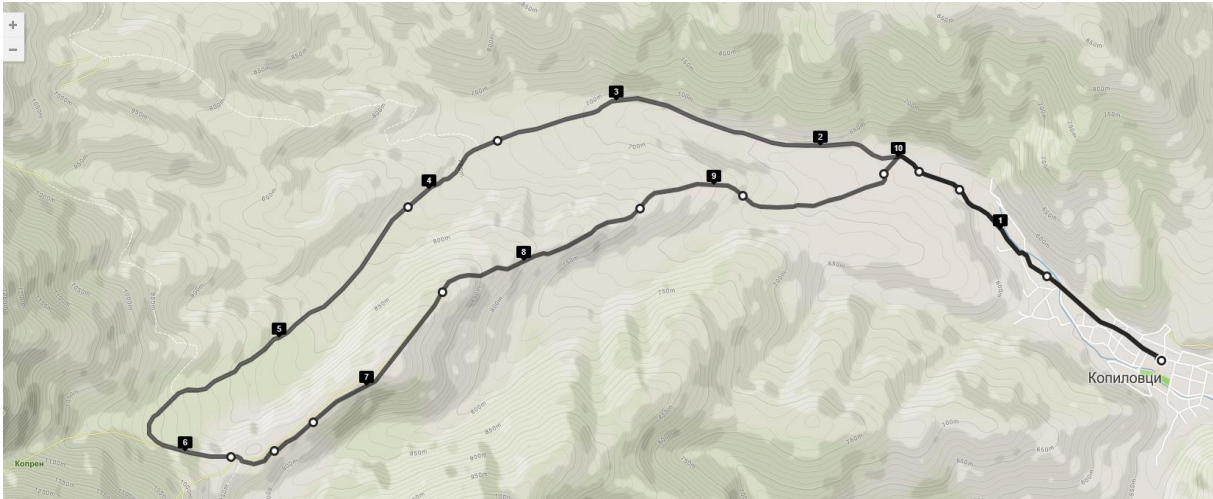
Колоездачите могат да оставят велосипедите си в хижа Копрен и да продължат нагоре по приказната екопътека, която води към Копренските водопади и е много добре маркирана. Три са най-известните водопади - Дуршин скок, Воден скок и Ланжин скок. Те са разположени на различни места, като височината им е от 5 до 10 метра. Най-пълноводни са когато снеговете се топят напролет или след дъжд. По продължение на екопътеката могат да се наблюдават множество по-малко водни скокове и приказни форми на природата, като вековни дървета, чиито дънери са вече покрити с тюркоазен мъх, причудливи скални форми, покрити с мъхове и лишей, саламандри и разнообразни растения.

STATISTICS	
Length	11.631 km
Total climb	413.3 m
Total descent	-413.3 m
Elevation difference	411.6 m
Flat / climb / descent length	9.613 km / 866.9 m / 1.151 km

- GPX:
https://drive.google.com/open?id=1ok1kEXvWTdd_X01KxXo453v9L-OO3rrd
- Снимки от трасето:

Графика на маршрута

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е село Копилувци, което се намира на 34 километра от град Монтана. От изхода на град Монтана, на запад по път 102 се пътува около 15 км, след което завивате на ляво и се отбивате по път 1024. До селото може да се пътува с автомобил, автобус, с велосипед или пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва от село Копиловци. То се намира в община Георги Дамяново, област Монтана и е на 3 км. въздушно от границата със Сърбия. В местността Алдинци в землището на селото са открити останки от тракийска могила. В селото е открит храм-свещилище с оброчни плочки от този период. То има богата история и от римско време. В землището на Копиловци са намерени римски фибули, римски медни и сребърни монети. Чешмата в центъра на селото също датира от римската епоха /I-II век/ и е наричана Латинската чешма. През Средновековието селото е бележело просперитет, благодарение на богатите залежи на ценни метали - злато, сребро, олово, мед и желязо. Привличало е чуждестранни заселници от много места. Селото има богата история на търговия и занаятчийство, най-вече свързана с килимарството.

През селото минават реките: Лева, Добревска, Милина и Графска. Вливайки се една в друга, те образуват Копиловската река, която при Попов мост се влива в Дългоделска Огоста - приток на река Огоста.

Районът, в който се намира село Копиловци е планински и в околностите му има множество възможности за разходка сред природата - еко пътеки, пикник зони и т.н.

На 15 км от селото в посока Монтана се намира Лопушанският манастир „Св. Йоан Предтеча“ с уникални икони, рисувани от самоковски иконописци.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Свободен достъп.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:
Автобусите, заминаващи и пристигащи от и до село Копиловци.
- Кметство Копиловци, с. Копиловци 3467, ул. "Хан Крум" № 49, телефон: +359 9555 2220.
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Комплекс „Под Чардака Лопушна“	с. Георги Дамяново	ул. „Помеждинска бара“ № 5	+359 877 151 816		N° 43.382754; E° 22.879616
Къща за кости „Деяница“	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново	ул. „Копрен“	+359 887 827 242		N° 43.382754; E° 22.879616

Вила „Казакалма“	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново	с. Копиловци	+359 878 728 837; +359 878 288 372		N° 43.3316954; E° 22.9053954
Къща за гости „Кристи“	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново	с. Копиловци			N° 43.3316954; E° 22.9053954
Къщата на глината	с. Дълги дел, общ. Георги Дамяново	ул. „1-ва“, № 7	+359 889 062 095		N° 43.382754; E° 22.879616
Бунгала Копрен	с. Копиловци, общ. Г. Дамяново		+359 889 318 298		N° 43.328212; E° 22.854770

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Копиловска река, Дългоделска река, река Огоста; Екопътека „Деяница“; вр. Трите Чуки; Водопад „Ръжена бара“; „Латинска чешма“; защитени територии - "Водния скок"; Водопад „Ланжин“; „Дуршин водопад“; „Ускето“; Защитени зони - „Врачански Балкан“; „Западна Стара Планина и Предбалкан“.

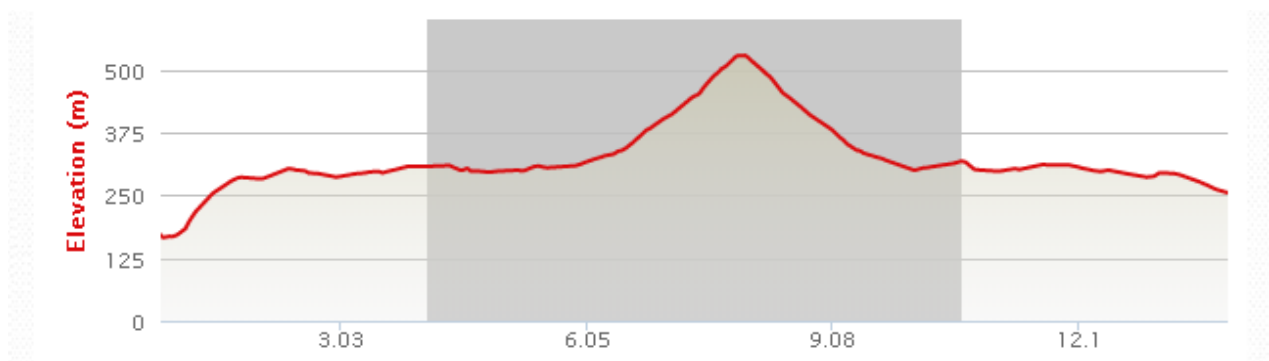
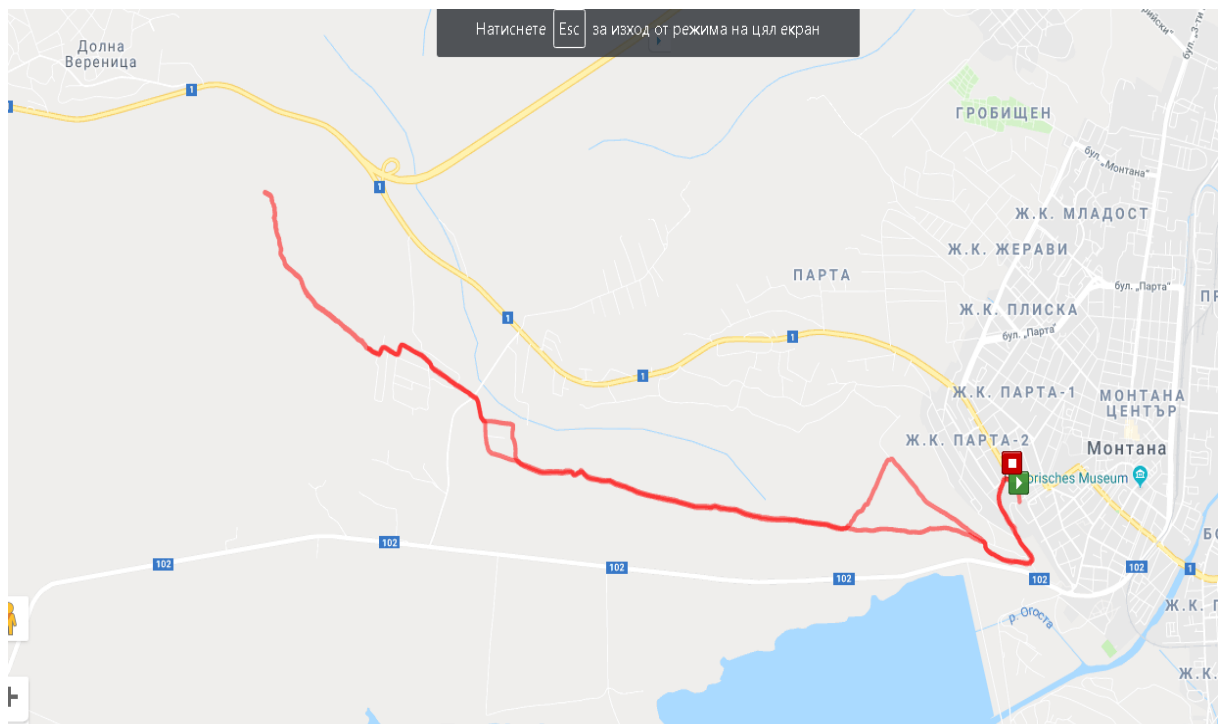
Културни обекти: Тракийски храм-свещилище, с. Копиловци; Тракийска могила - м. „Алдинц“, с. Копиловци; Римска крепост - м. „Градишки камък“, с. Копиловци; Къщата-музей "Георги Дамянов", с. Георги Дамяново.

Религиозни обекти: Лопушански манастир „Св. Йоан Предтеча“; Чипровски манастир; храм „Св. Архангел Михаил“, с. Копиловци.

МАРШРУТ: ОТ ПАРК СЛЪНЧЕВА ГРАДИНА/ГРАД МОНТАНА ДО ВРЪХ ГОЛОТО БЪРДО И ОБРАТНО /ЗА НАПРАДНАЛИ/

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт парк „Слънчева градина“ в град Монтана. Дължината на маршрута е около 15 километра с 545 метра положителна денивелация. Маршрутът е подходящ за напреднали. Маршрутът започва с изкачване по стръмен земен път до Голото Бърдо, като по пътя се откриват множество гледки към Западен Балкан, с първенците си връх Миджур, връх Копрен, връх Ком, връх Тодорини Кукли, Врачански Балкан и язовир Огоста.

Statistics	km	mi
Distance	14.79	9.19
	m	feet
Total climb	474	1557
Total descent	468	1535
Lowest point	151	496
Highest point	545	1788

- GPX:
https://drive.google.com/open?id=17xM0P8gaF2p1U-Y-5E4Q_YAbGEWlui0l
- Снимки от трасето:

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е парк „Слънчева градина“ в град Монтана. Паркът се намира в централна част на града в подножието на местността „Диана“ и в близост до парк „Монтанезиум“. Град Монтана се намира на 110 км. от град София, през проход Петрохан и на 150 км., през автомагистрала Хемус. Разположен е на международен път E79. До градът може да се достигне с кола, автобус, влак, с колело и пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва с изкачване по стръмен земен път до Голото Бърдо, като по пътя се откриват множество гледки към Западен Балкан, с първенците си връх Миджур, връх Копрен, връх Ком, връх Тодорини Кукли, Врачански Балкан и язовир Огоста.

На самия връх Голо Бърдо, който е висок 561 м., има оброчен кръст. Оброчните кръстове са характерни за Северозападния регион. Древният обичай да се принася жертва в чест на светец, смятан за покровител на определена местност се нарича "Оброк" ("Подкръст").

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Свободен достъп.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността не е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:
Автогара гр. Монтана (Тел: +359 96 301 079; GPS: 43.407575, 23.229399)
Ж.П. гара (Тел.: +359 88 440 5798; GPS: 43.408440, 23.229891)
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Хотел „Монтана“	Монтана	ул. „Трети март“ № 120	+359 96 300 404	https://www.hotelmontana.bg	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант „Веста“	Монтана	ул. „Цар Самуил“ № 10	+359 96 305 720; +359 879 816 934	http://hotel-vesta.bg/office@hotel-vesta.bg	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант „Житомир“	Монтана	пл. „Жеравица“ № 1	+359 96 306 176	https://www.facebook.com/jitomir.mnt/?rf=109562619131421	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел „Сак Аугуста“	Монтана	ул. „Люлякова“ № 17, стената на язовир Огоста, м Сипеите	+359 96 30 75 25	http://www.augusta-bg.com/	N° 43.3841699; E° 23.2207573
Хотел - механа „Българи“	Монтана	ул. „Славянска“ № 8	+359 96 305 600	http://www.hotel-bulgari.com/	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант „Огоста“	Монтана	бул. „Пейо Яворов“ 1	+359 96 306 310	https://www.facebook.com/HotelOgosta/	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел-ресторант „Европа“	Монтана	Бул. „3-ти Март“ № 35, Център	+359 96 307 100	http://www.hotel-europe-bg.com/info@hotel-europe-	N° 43.4035397 E° 23.2137757

				bg.com	
Хотел - ресторант „Ринг“	Монтана	язовир „Огоста“	+359 96 588 861	http://ring-hotel.com	N° 43.384325; E° 23.2108025
Къща за гости „МОНТ 7“	Монтана	стената на язовир Огоста	+359 96 301 407	http://villa.mont7.com sashka@mont7.com	N° 43.384325 E° 23.2108025
Ресторант „Стив“	Монтана	бул. „Ал. Стамболийски“ № 12	+359 898 407 081	http://restaurant-stiv.com	N° 43.407295; E° 23.225784
Сръбски Ресторант	Монтана	Център, в сградата на хотел Житомир	+359 88 802 2233		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Монтанезиум“	Монтана	ул. „Извора“ № 4	+359 88 480 0270		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Елит“	Монтана	ул. „Извора“ № 16	+359 878 342 916		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Плаза“	Монтана	Пл. „Алеко Константинов“	+359 96 300 171		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Ве Макс“	Монтана	ул. „Екзарх Антим I“ № 1	+359 96 307 114		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Езерото“	Монтана	ул. "Цар Самуил" № 12	+359 885 812 130		N° 43.4085511; E° 23.2173933
Ресторант „Аверите“	Монтана	бул. "3-ти март" 27	+359 882 072 229		N° 43.4047859; E° 23.2207492
Пица ресторант „Орбита“	Монтана	ул. „Граф Игнатиев“ № 20	+359 96 307 501		N° 43.407295; E° 23.225784
Китайски ресторант	Монтана	пл. „Жеравица“ № 1	+359 96 305 530		N° 43.4087663; E° 23.2254747
Механа „Българи“	Монтана	ул. „Славянска“ № 8, Център	+359 886 886 022	http://www.hotel-bulgari.com/	N° 43.406906; E° 23.2220432
Виенска сладкарница „Валка“	Монтана	бул. „3-ти март“ № 85	+359 878 922 568		N° 43.4135298; E° 23.2239391
Сладкарница "Огоста"	Монтана	бул. „3-ти март“ 61А	+359 87 883 1016		N° 43.409866 E° 23.225761

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Язовири „Огоста“, „Чернила“, „Добри дол“, „Липовец“, „Ягодник“, „Липен“, „Доктор Йосифово“, „Долна вода“, „Клисурица“; Реки - Огоста, Виношка бара, Ботуня, Шугавица, Рикоска бара; Защитена местност „Сто овци“; пещери - с. Долно Белотинци („Имането“, „Лисича дупка“, „Меча дупка“, „Мечи дупки“, „Ямата“).

Културни обекти: Регионален исторически музей, гр. Монтана; Лapidариум (археологическа експозиция), гр. Монтана; Крепост „Кастро ад Монтанезиум“ и базилики, гр. Монтана; Драматичен театър "Драгомир Асенов"; Старата баня; Художествена галерия "Кирил Петров"; музей „Михайловата къща“.

Религиозни обекти: храм „Св. Дух“, църква "Св. Св. Кирил и Методий" и Евангелска Баптистка Църква, гр. Монтана; църква „Свети Николай“, 1866 (с. Белотинци); църква

"Св. Никола" (с. Горна Вереница - национален паметник на културата); Средновековни църкви „Св. Никола“ (с. Долна Вереница) и „Св. Четиридесет мъченици“ (с. Липен).

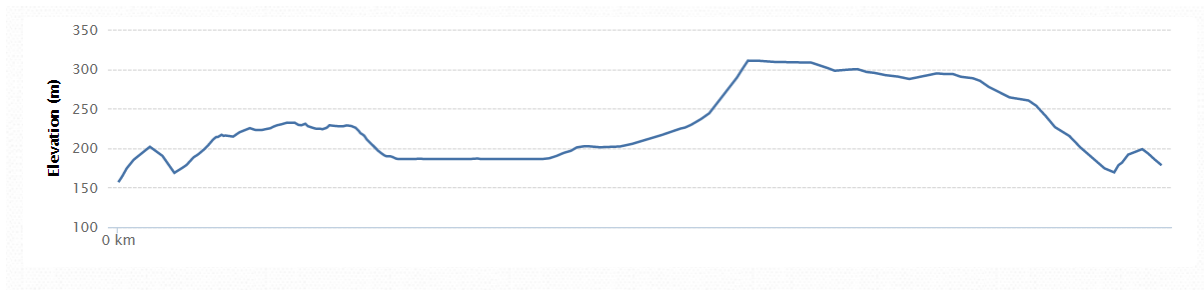
МАРШРУТ: ОТ ПАРК СЛЪНЧЕВА ГРАДИНА/МОНТАНА ДО ЯЗОВИР ОГОСТА И ОБРАТНО

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход с електрически велосипеди. Маршрутът е подходящ за средно напреднали.

Дължината на маршрута е около 8 километра с 325 метра положителна денивелация. Маршрутът започва от Слънчевата градина в град Монтана и върви по земни пътища, с прекрасни панорамни гледки към язовир Огоста и към Западен Балкан с неговите първенци връх Ком, връх Копрен, връх Миджур.

Statistics	km	mi
Distance	8.05	5
	m	feet
Total climb	264	867
Total descent	262	861
Lowest point	149	489
Highest point	325	1067

- GPX:
<https://drive.google.com/open?id=16mbfWerVJtdGjtd6WAhj9IOyPZd8g8xh>
- Снимки от трасето:

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е парк „Слънчева градина“ в град Монтана.

Паркът се намира в централна част на града в подножието на местността „Диана“ и в близост до парк „Монтанезиум“. Град Монтана се намира на 110 км. от град София, през проход Петрохан и на 150 км., през автомагистрала Хемус. Разположен е на международен път E79. До градът може да се достигне с кола, автобус, влак, с колело и пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът минава по брега на язовира, който е четвъртият по площ и втори по обем язовир в България. Водосборният басейн е с площ 948 км², а самият язовир заема площ от 23,6 км. Средногодишната водна маса е 384 млн. м³, а общият обем - 506 млн. м³. Местните го наричат Монтанското море, поради усещането за простор, създавано от обширната водна повърхност. Язовирът е любимо място на рибари и на любители на водните спортове, като например уиндсърф, каране на лодки и джетове. В язовира се вливат три реки - Огоста, Бързия и Златица.

Строежът на язовира има интересна история. Той трае 20 години и завършва през 1986 година. Под водите му остават две села, чиито жители са изселени в Монтана и Берковица. Това са: село Живовци, където са родени писателят и художник Иван Давидков и поета, писател и журналист Анастас Стоянов и село Калиманица, родното село на писателя Йордан Радичков.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Свободен достъп.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността не е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Сирки:
Автогара гр. Монтана (Тел: +359 96 301 079; GPS: 43.407575, 23.229399)
Ж.П. гара (Тел.: +359 88 440 5798; GPS: 43.408440, 23.229891)
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Хотел „Монтана“	Монтана	ул. „Трети март“ № 120	+359 96 300 404	https://www.hotelmontana.bg	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант	Монтана	ул. „Цар Самуил“ № 10	+359 96 305 720; +359 879 816 934	http://hotel-vesta.bg/	N° 43.407295; E° 23.225784

„Веста“				office@hotel-vesta.bg	
Хотел - ресторант „Житомир“	Монтана	пл. „Жеравица“ № 1	+359 96 306 176	https://www.facebook.com/jitomir.mnt/?rf=109562619131421	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел „Сак Аугуста“	Монтана	ул. „Люлякова“ № 17, стената на язовир Огоста, м Сипеите	+359 96 30 75 25	http://www.augusta-bg.com/	N° 43.3841699; E° 23.2207573
Хотел - механа „Българи“	Монтана	ул. „Славянска“ № 8	+359 96 305 600	http://www.hotel-bulgari.com/	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел - ресторант „Огоста“	Монтана	бул. „Пейо Яворов“ 1	+359 96 306 310	https://www.facebook.com/HotelOgosta/	N° 43.407295; E° 23.225784
Хотел-ресторант „Европа“	Монтана	Бул. „3-ти Март“ № 35, Център	+359 96 307 100	http://www.hotel-europe-bg.com/info@hotel-europe-bg.com	N° 43.4035397 E° 23.2137757
Хотел - ресторант „Ринг“	Монтана	язовир „Огоста“	+359 96 588 861	http://ring-hotel.com	N° 43.384325; E° 23.2108025
Къща за гости „МОНТ 7“	Монтана	стената на язовир Огоста	+359 96 301 407	http://villa.mont7.com/sashka@mont7.com	N° 43.384325 E° 23.2108025
Ресторант „Стив“	Монтана	бул. „Ал. Стамболийски“ № 12	+359 898 407 081	http://restaurant-stiv.com	N° 43.407295; E° 23.225784
Сръбски Ресторант	Монтана	Център, в сградата на хотел Житомир	+359 88 802 2233		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Монтанезиум“	Монтана	ул. „Извора“ № 4	+359 88 480 0270		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Елит“	Монтана	ул. „Извора“ № 16	+359 878 342 916		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Плаза“	Монтана	Пл. „Алеко Константинов“	+359 96 300 171		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Ве Макс“	Монтана	ул. „Екзарх Антим I“ № 1	+359 96 307 114		N° 43.407295; E° 23.225784
Ресторант „Езерото“	Монтана	ул. „Цар Самуил“ № 12	+359 885 812 130		N° 43.4085511; E° 23.2173933
Ресторант „Аверите“	Монтана	бул. „3-ти март“ 27	+359 882 072 229		N° 43.4047859; E° 23.2207492
Пица ресторант „Орбита“	Монтана	ул. „Граф Игнатиев“ № 20	+359 96 307 501		N° 43.407295; E° 23.225784
Китайски ресторант	Монтана	пл. „Жеравица“ № 1	+359 96 305 530		N° 43.4087663; E° 23.2254747
Механа „Българи“	Монтана	ул. „Славянска“ № 8, Център	+359 886 886 022	http://www.hotel-bulgari.com/	N° 43.406906; E° 23.2220432

Виенска сладкарница „Валка“	Монтана	бул. „3-ти март“ № 85	+359 878 922 568		N° 43.4135298; E° 23.2239391
Сладкарница "Огоста"	Монтана	бул. „3-ти март“ 61А	+359 87 883 1016		N° 43.409866 E° 23.225761

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: Язовири „Огоста“, „Чернила“, „Добри дол“, „Липовец“, „Ягодник“, „Липен“, „Доктор Йосифово“, „Долна вода“, „Клисурица“; Реки - Огоста, Виношка бара, Ботуня, Шугавица, Рикоска бара; Защитена местност „Сто овци“; пещери - с. Долно Белотинци („Имането“, „Лисича дупка“, „Меча дупка“, „Мечи дупки“, „Ямата“).

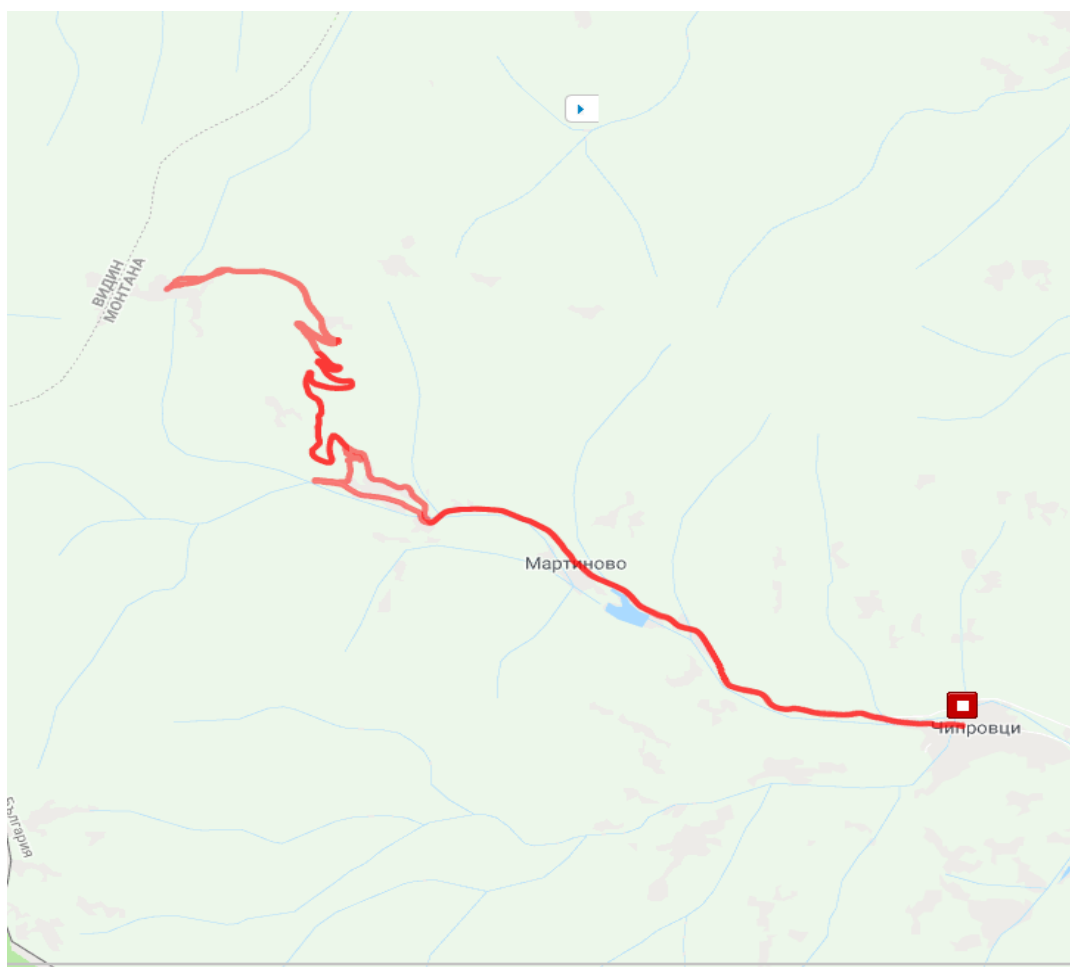
Културни обекти: Регионален исторически музей, гр. Монтана; Лapidариум (археологическа експозиция), гр. Монтана; Крепост „Кастра ад Монтанезиум“ и базилики, гр. Монтана; Драматичен театър "Драгомир Асенов"; Старата баня; Художествена галерия "Кирил Петров"; музей „Михайловата къща“.

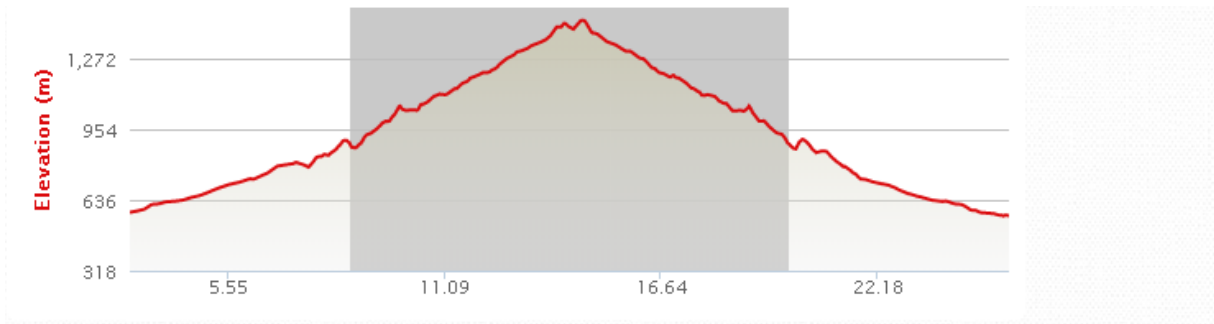
Религиозни обекти: храм „Св. Дух“, църква "Св. Св. Кирил и Методий" и Евангелска Баптистка Църква, гр. Монтана; църква „Свети Николай“, 1866 (с. Белотинци); църква "Св. Никола" (с. Горна Вереница - национален паметник на културата); Средновековни църкви „Св. Никола“ (с. Долна Вереница) и „Св. Четиридесет мъченици“ (с. Липен).

МАРШРУТ: ГРАД ЧИПРОВЦИ - ВРЪХ ГОРНО ЯЗОВО

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява възможност за преход със старт град Чипровци, област Монтана. Дължината на маршрута е около 27 километра с около 1029 метра изкачване и 1028 метра спускане. Маршрутът е изключително труден и е подходящ за напреднали. Крайната точка е най-високия връх в Язова планина - връх Горно Язово /1573,20 м/. Това е един маршрут със зашеметяващи гледки и с много висока сложност, които ще бъде изпитание до краен предел на духа и тялото. Маршрутът е за много напреднали, както при качване, така и при спускане.

Statistics	km	mi
Distance	26.52	16.48
	m	feet
Total climb	1029	3377
Total descent	1028	3375
Lowest point	484	1589
Highest point	1452	4763

- GPX:
https://drive.google.com/open?id=1YjcE_JT-31ILNpyKVGZ6l3VK0tGjRjl
- Снимки от трасето:

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е град Чипровци, който се намира на 35 километра от град Монтана и на 47 километра северозападно от град Берковица. От изхода на град Монтана, на запад по път 102 се пътува около 23 км, след което завивате на ляво и се отбивате по път 1022 за град Чипровци. До град Чипровци може да се пътува с автомобил, автобус, с велосипед или пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Маршрутът започва от град Чипровци, където туристите могат да разгледат историческия музей. В него са изложени уникалните за региона експонати на автентични Чипровски килими, с характерните за тях пъстри багри и окичени с тайнствени символи. Музеят е под номер 69 в стоте национални туристически обекта на Българския туристически съюз.

На 5 км североизточно от града се намира Чипровския манастир „Св. Йоан Рилски“, изгарян и наново издиган шест пъти по турско време.

На 20 км североизточно от град Чипровци е Лопушанския манастир „Св. Йоан Предтеча“ с уникални икони, рисувани от самоковски иконописци.

По североизточното подножие на Язовата планина преминава условната граница между Западния Предбалкан и Западна Стара планина. Разположена е между долините на реките

Лом на северозапад и Огоста на югозапад и югоизток, които я отделят от Чипровска планина. Свързва се с Чипровската планина чрез седловина, висока 1383 м. в района на рида Дебели рид. На североизток долината на река Превалска Огоста (ляв приток на Огоста) и Превалската седловина (535 м.) я отделят и същевременно свързват с Широка планина, която е част от Западния Предбалкан. Планината се простира от запад-северозапад на изток-югоизток на протежение от 15 км, а ширината ѝ е 5 км. Билото ѝ е остро със стръмни склонове. Изградена от гранити и палеозойски кристални скали. На тази база в района на град Чипровци и село Мартиново има находища на полиметални руди от пирит, магнетит, сидерит, халкопирит и галенит. По периферията на планината са разположени град Чипровци и още 6 села: Мартиново и Железна на юг, Митровци, Горна Лука и Превала на север и Горни Лом на северозапад. Местните наричат най-високия връх на Язовата планина - връх Горно Язово с интересните автентични имена - Забръц и Остра Чука.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Исторически музей, гр. Чипровци:

гр. Чипровци, ул. Витоша № 2

тел.: +359 9554/21 68

Работно време: 8.00 - 17.00 ч.

(почивни дни: няма)

Входна такса: 3 лв. за възрастни;

1 лв. за ученици, студенти и пенсионери;

Безплатно за деца до 7 г. и инвалиди.

Беседа: 4 лв. за група.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Местността е обозначена с информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:
Автобусите, заминаващи и пристигащи от и до град Чипровци спират в центъра на града.
- ТИЦ Чипровци, гр. Чипровци 3460, ул. "Павлето" № 27,
- E-mail: tic.chiprovci@gmail.com; тел.: +359 9554 2910; GSM: +359 885 258 405.
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Хотел - Ресторант „Кипровец“	Чипровци	ул. „Иван Станиславов“ № 4	+359 886 853 311		N° 43.384056, E° 22.880122
Хотел Гостоприемница	Чипровци	ул. „Балканска“ № 40	+359 876 616 178		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел Гостоприемница "Кипро"	Чипровци	ул. „Балканска“ 46	+359 887 366 959		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел „БИДИМ“	Чипровци	ул. „Балканска“ № 103	+359 988 881 088; +359 894 320 819		N° 43.378750, E° 22.876411
Хотел-механа „Торлаците“	Чипровци	ул. „Витоша“	+359 887 892 790		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел-механа „Павлова къща“	Чипровци	ул. „Павлето“ № 17	+ 359 95 542 242		N° 43.382754; E° 22.879616
„Ставровата“ Къща	Чипровци	Ул. „Димитър Филипов“ № 1	+ 359 95 542 854		N° 43.382754; E° 22.879616
Хотел „Сухин дол“	Чипровци	с. Белимел, ул. „Трета“, № 1	+359 878 558 309		N° 43.382754; E° 22.879616
Вила „Челюстница“	Чипровци	с. Челюстница, ул. "Трета" 26	+359 887 206 432		N° 43.382754; E° 22.879616
Вила „Ани“	Чипровци	с. Горна Ковачица, ул. „Първа“, № 46	+359 889 521 451		N° 43.412123, E° 23.001916

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: екопътека „Дамяница“ - Чипровски водопад; Природна забележителност „Пещера Мишин камък“; Защитени местности „Копрен - Равно буче - Калиманица - Деяница“, „Сто овци“ и „Равненско градище“; Защитени зони „Западен Балкан“ и „Западна Стара Планина и Предбалкан“; Скалното образуване „Момин камик“; Копренска екопътека; Копренски водопади (Дуршин скок, Воден скок и Ланжин скок); язовири - „Мартиново“ и „Горна Ковачица“; вр. Миджур (Чипровска планина - тук извира реките Лом и Тимок).

Културни обекти: "Шарена чешма", Исторически музей, Етнографски музей „Катеринината къща“, Паметник на загиналите в Чипровското въстание, гр. Чипровци; Крепост „Кипровец“.

Религиозни обекти: м. „Гушовски манастир“, останки от каменна църква; църква "Св. Възнесение Христово", руини на Католическа катедрала и манастир "Санкта Мария", гр. Чипровци; Чипровски манастир „Св. Йоан Рилски“, община Чипровци; Лопушански манастир „Св. Йоан Предтеча“, с. Георги Дамяново.

МАРШРУТ: ГРАД ВЪРШЕЦ - ИВАНЧОВА ПОЛЯНА - ВОДОПАД РАЙСКИ КЪТ

1. Описание, профил, GPS трак и снимка на маршрута за планинско колоездене в област Монтана /с различна степен на трудност и предназначени за деца, възрастни, по-напреднали възрастни по отношение на планинското колоездене и професионалисти/.

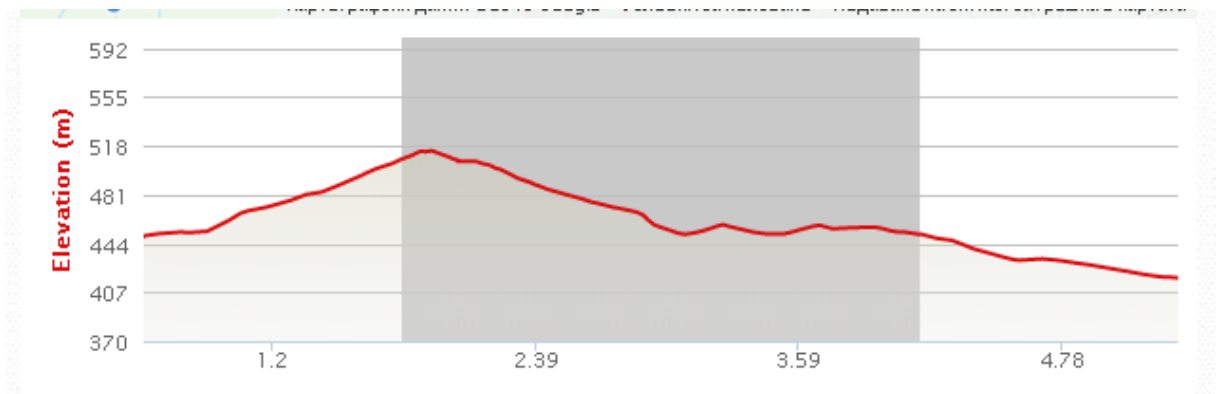
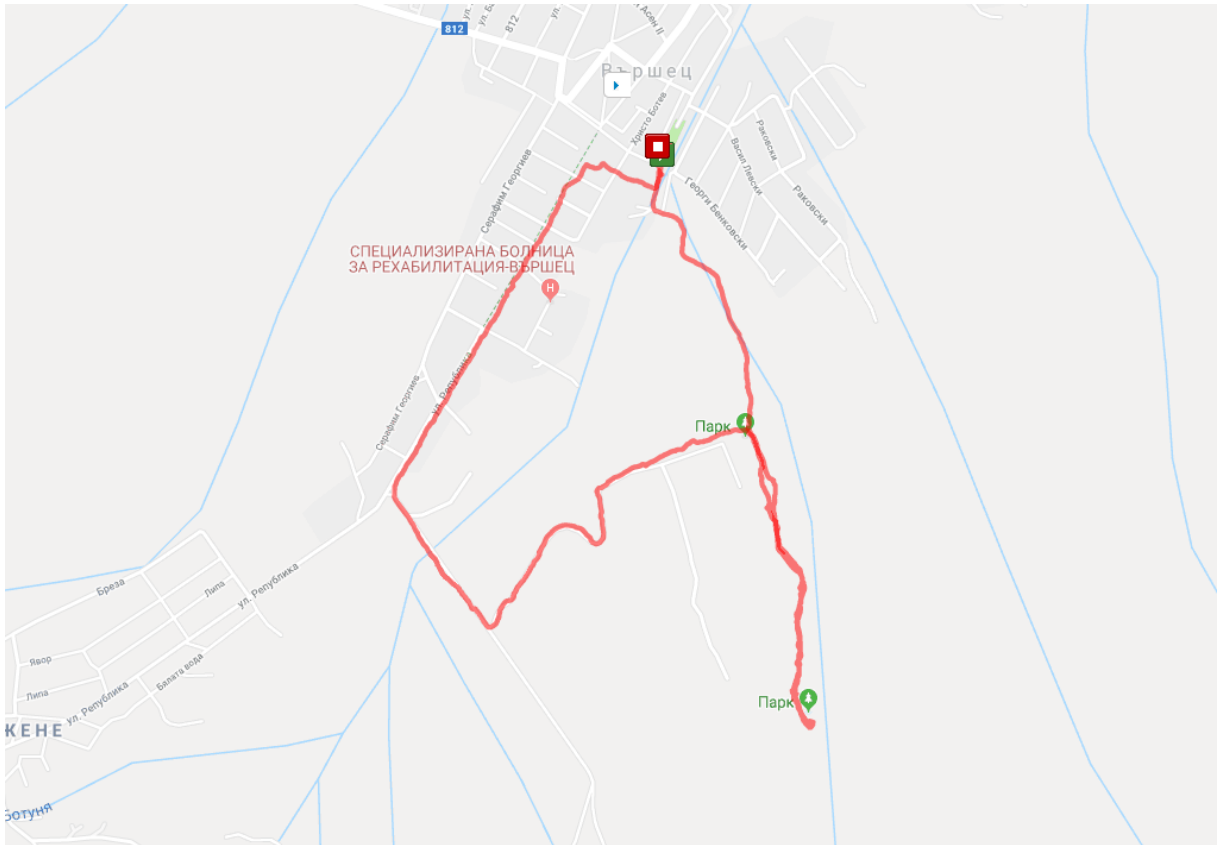
- Описаният маршрут и приложен като GPX файл, представлява приятна възможност за преход със старт - Слънчева градина град Вършец. Нивото на трудност е средно. Дължината на маршрута е около 6 километра с 509 м. максимална денивелация.

Вършец е разположен в красивата котловина в подножието на планината Козница, част от Западна Стара планина с най-висок връх - Тодорини кукли. Известен е с лековитата си минерална вода, използвана още от римско време и с обширния си природен парк с многобройни дървета, под чиито сенки всеки може да намери отмора и отдих.

Маршрутът започва от Слънчевата градина на град Вършец. След това прекосява река Ботуня, по моста на града и поема с леко изкачване към местност Иванчова поляна. Туристическата маркировка е добре поддържана. На самата Иванчова поляна, туристите могат да починат на туристически пейки и маси или да поспортуват на спортни съоръжения - лостове и успоредки. Това е едно прекрасно място за пикник с магична гледка към връх Тодорини Кукли.

При самият водопад има дървено мостче, от където може да се направят снимки, има беседка и пейки за почивка. Самият водопад е малък, но очарователен. Той образува малко езерце и е много живописен със своите весели, буйни пръски през пролетта и спокойната си прохлада през лятото. Водата на водопада извира от река Бащица.

След това трасето се спуска обратно до Иванчова поляна, където велосипедистите поемат по черен път. Ако времето е дъждовно, трябва да се внимава в този участък поради създалите се коловози, които се пълнят с вода и става доста кално. Пътят излиза на асфалтово шосе, близо до квартал Заножене, град Вършец и поема надясно. Минава около спортния център на Вършец, където е създадена забележителна база за практикуването на разнообразни спортове, включваща и басейн с олимпийски размери. След това маршрутът продължава по легендарната алея с чинарите - вековни дървета, чиито причудливи форми разпалват въображението и разведряват духа на града. Минавайки през центъра на града, колоездачите се завръщат отново в Слънчевата градина, в близост на която могат да решат да се освежат и да се насладят на спокойната атмосфера на града.

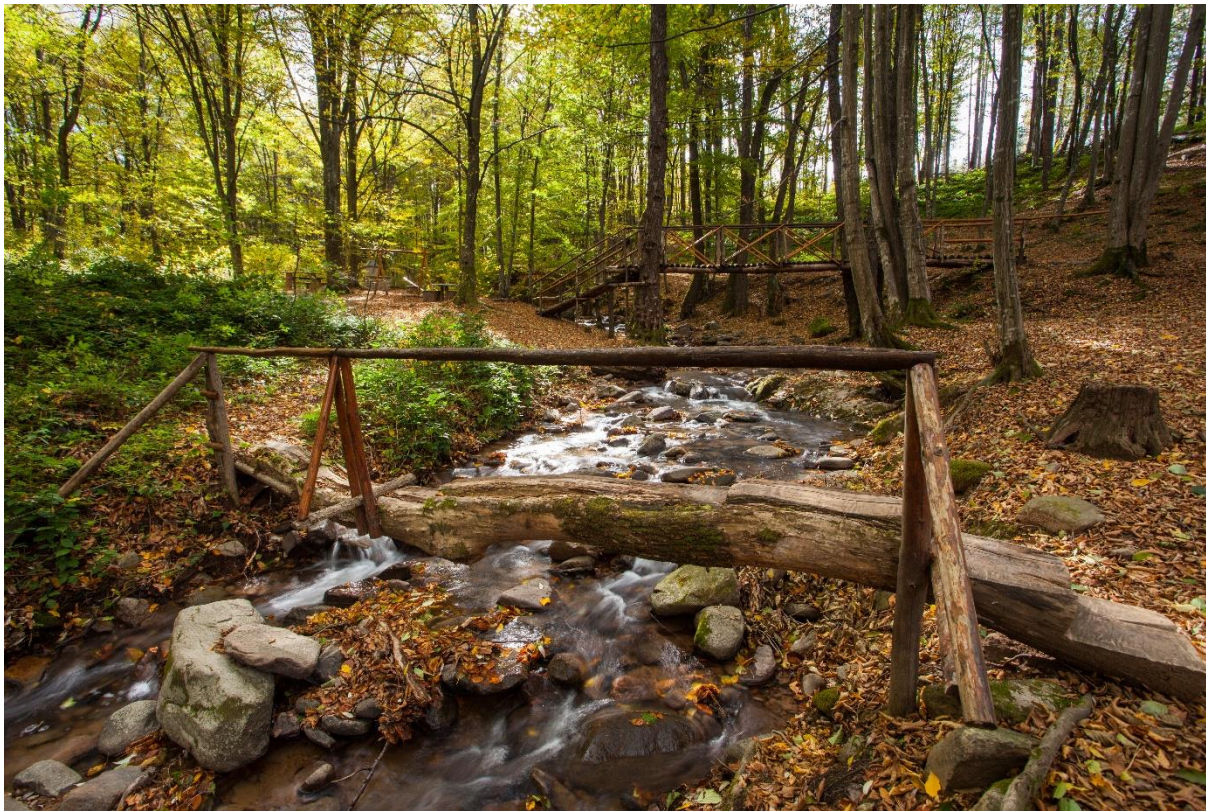

Statistics	km	mi
Distance	5.84	3.63
	m	feet
Total climb	130	426
Total descent	131	429
Lowest point	396	1301
Highest point	509	1671

- GPX: <https://drive.google.com/open?id=1ozmTtjmKC3NR9tz1Z17QoTkzFHtnKVmG>

- Снимки от трасето:

2. Основна информация за достъп до началната точка на маршрута /с автомобил, обществен транспорт, пеша или с алтернативен транспорт/.

Началната точка от маршрута е град Вършец, който се намира на 35 километра от град Монтана. От изхода на град Монтана, на югоизток в посока Враца, по път Е-79 се пътува около 12 км, след което завивате на дясно по път 1621 (юг). До град Вършец може да се пътува с автомобил, автобус, с велосипед или пеша.

3. Информация и специфични особености за идентифицираните обекти на природно наследство по маршрута - интересни събития/феномени, публикации, свързани с темата и др.

Град Вършец е известен с лечебната минерална вода, за това е наречен град на здравето. Минералните води извират от няколко извора с температура около 37 °С. Водата е бистра, безцветна, мека и слабо минерализирана. Има лечебни и питейни качества и е приятна на вкус. Водата е локализирана в голяма чешма с няколко чучура в източната част на центъра до поликлиниката.

Градът на здравето е предпочитана балнео и спа дестинация от много туристи, целогодишно. Функционират множество почивни станции, къщи за настаняване на гости и спа хотели.

Във Вършец може да се посети художествената галерия, която разполага с 664 платна и 27 скулптури от дърво, глина и гипс. Фондът на Галерията набира своя фонд предимно от дарения от проведени пленери по изкуствата, по време на традиционния „Празник на курорта, минералната вода и Балкана“.

Също така интересна дестинация за посещение е Общинския музей във Вършец, който е подреден в 4 раздела: „Античен“; „Археологически находки и монетна колекция“; „Балнеология“ и „Етнография“.

На 5 км западно от града, по пътя за Берковица, се намира село Спанчевци, известно също с минерален извор със забележителни лечебни качества.

На 12 км западно от града, след с. Спанчевци, се намира Клисурския манастир „Св. Св. Кирил и Методий“.

Край града (в землището на с. Долно Озирово) е открито палеонтологично находище на фосилна фауна и флора със световна известност.

Минералната вода в района се прилага за лечение на:

- Функционални болести на централната нервна система;
- Сърдечно-съдови заболявания;
- Ендокринно-обменни заболявания;
- Стомашно-чревни заболявания;
- Чернодробни заболявания;
- Болести на периферната нервна система.

Подходяща е и за обща профилактика, укрепване и закаляване на организма, физическа и психическа преумора и други.

Във Вършец функционират два санаториума за лечение по клинични пътеки и профилактика и рехабилитация по програмата на НОИ.

4. Работно време, цена за вход в посочените обекти /ако има такава/ и контактни данни (ако има такива).

Свободен достъп, целогодишно.

5. Описание на съпътстваща туристическа инфраструктура: наличие на пътища, обществен транспорт, места за настаняване, хранене и отдих (къмпинг, паркинг за каравана, тоалетна и др.), наличие и достъп до Туристически информационни центрове, помощни туристически услуги за подпомагане на туристите да достигнат обектите.

- Туристическа инфраструктура: Наличие на информационни табели.
- Пътища до началната точка на маршрута: Наличие на асфалтов път.
- Спирки:
Автогара, гр. Вършец, ул. „Хр. Ботев“ № 56;
GSM: +359 879 992 089; 359 879 992 089;
GPS: N°43.195002, E°23.289055
- ТИЦ Вършец, гр. Вършец 3540, бул. "Република" № 90А
Телефон: +359 9527 31 56; +359 879 299 984
E-mail: tic_varshets@abv.bg
- Настаняване, хранене и отдих:

Обект	Село/ Община	Адрес	Телефон/GSM	Е- мейл/УЕБ	GPS координати
Механа "Свети Георги"	Вършец	ул. "Йордан Радичков" № 1	+359 878 992 389	http://svgeorgi.eu	N°43.1839831; E°23.2777511
Механа "Пре Спа"	Вършец	ул. „Ботуня“ № 2	+359 878 175 729		N° 43.2240143; E° 23.5139681
Механа Градина "Рай-2001"	Вършец	ул. „Хан Омуртаг“ № 2	+359 899 151 914		N° 43.1938538; E° 23.2828543
Механа "Бай Ечо"	Вършец	ул. „Република“ № 63	+359 899 387 090 +359 884 560 866		N° 43.1953312 E° 23.2881082
Ресторант „Златното пиле“	Вършец	ул. „Република“ № 55			N° 43.193685; E°23.282394
Ресторант „Чинарите“	Вършец	ул. „Архитект Нешов“ № 3	+359 889-316-775	http://www.vikv-chinarite.com/varshec/chinarite@vik-vratza.eu	N° 43.1901687 E 23.2824265
Кафе-ресторант „Галата“	Вършец	ул. „Република“ № 94	+359 886 121 314		N° 43.1927131; E° 23.284889
Пицария „Кристал“	Вършец	бул. „България“ срещу - хотел Sunny Garden	+350 877 009 992		N° 43.1928886; E° 23.2817871
Гостилница „Митницата“	Вършец	в близост до почивна станция Тинтява, на брега на река Ботуня	+359 884 163 791		N° 43.1928886 E° 23.2817871
Гостилница "Лозата"	Вършец	ул. "Васил Левски" № 3	+359 898 213 829		N° 43.1942622; E° 23.2858632
Бистро „Шатрата“	Вършец	ул. „Република“, Слънчевата градина	+359 876 282 800		
„Амарето“ бар, кафене, клуб	Вършец	ул. „Република“ № 80	+359 878 560 596		N° 43.1953114; E° 23.2857432
Ресторант Минкови Бани	Вършец	с. Спанчевци	+359 96 307 588; +359 878 103 625	http://www.minkovibani.bg/voinov@abv.bg	N° 43.1803683; E° 23.2419466
СПА ХОТЕЛ АТА	Вършец	ул. „Д-р Константин Пенев“ № 1А	+359 882 099 900	http://ata-spa.bg	N° 43.1839831; E° 23.2777511
СПА ХОТЕЛ МЕДИКУС	Вършец	ул. „Република“, № 87	+359 879 505 474	http://hotelmedicus.com	N° 43.1895699; E° 23.2797843
Съни Гардън СПА Хотел	Вършец	бул. „България“ № 6	+359 95 272 480	http://sunnygarden-spa.com	N° 43.1928886; E° 23.2817871
Хотел Пре-Спа	Вършец	ул. „Ботуня“ № 2	+359 95 273 193; +359 884 503 824;		N° 43.2240143; E° 23.5139681
БАЛНЕОХОТЕЛ ТИНТЯВА	Вършец	ул. „Васил Левски“ № 16	+359 95 272 274		N° 43.1928886 E° 23.2817871
Хотел „Чинарите“	Вършец	ул. „Арх. Нешев“ № 3	+359 886 167 301; +359 889 960 897	http://www.vikv-	N° 43.1901687 E 23.2824265

				chinarite.com/varshec/chinarite@vik-vratza.eu	
СЕМЕЕН ХОТЕЛ „ВЕНЕРА“	Вършец	ул. „Васил Априлов“ № 4	+359 95 272 150	https://www.facebook.com/KsaZaGostiVenera/	N° 43.1928886; E° 23.2817871
Семеен хотел „Наталия“	Вършец	ул. „Христо Ботев“ № 48	+359 878 620 685	https://grupo.bg/offer_76278	N° 43.1946511; E° 23.2861392
Семеен хотел „Пееви“	Вършец	ул. „Христо Ботев“ № 60	+ 359 889 100 228		N° 43.1933518; E° 23.2849406
Семеен хотел „Нанси“	Вършец	ул. „Д-р Константин Пенев“ № 2	+359 887 517 460; +359 878 517 360	https://www.facebook.com/Nancyvars_hets/	N° 43.1938764 E° 23.2865812
Къща за гости „Лъчи“	Вършец	ул. „Христо Ботев“ № 43	+ 359 878 535 112	http://kushta-luchi.com	N° 43.1957093; E° 23.284761
Къща за гости "Берлин"	Вършец	ул. „Република“ № 74	+359 899 459 010	www.varshet.s.info	N° 43.1944243; E° 23.2848329
Къща за гости "Елина"	Вършец	ул. „Васил Левски“ № 61	+359 888 393 340	http://hotel-elina.com/kashtaelina@abv.bg	N° 43.1892515 E° 23.2928180
Къща за гости "Белия гълъб"	Вършец	ул. „Серафим Георгиев“ № 32	+359 884 226 822		N° 43.1892753; E° 23.2800829
Къща "Лозата"	Вършец	ул. "Васил Левски" № 3	+359 898 213 829		N° 43.1942622; E° 23.2858632
Къща за гости „Да Винчи“	Вършец	ул. „Елин Пелин“ № 8	+359 882 041 822	https://www.davincihotel.bg/contact@davincihotel.bg	N° 43.1899434 E° 23.2812806
Къща за гости „Панорама 3D“	Вършец	ул. Хисаря, м Милкини Ливади	+359 889 236 771; +359883 44 55 10	http://panorama-house.com/	N° 43.1927402 E° 23.2962748
Къща за гости „Свети Георги“	Вършец	ул. „Република“ № 107	+359 878 992 389; +359 878 992 393	http://svgeorgi.eu/georgi1331@abv.bg skype: georgi661331	N° 43.1851603 E° 23.2795572
Къща за гости „Гарата“	Вършец	ул. „Ст. Стамболов“ № 19а	+359 888 421 106; +359888 416 432	http://www.garata-house.com/rol@mail.bg	N° 43.1938764; E° 23.2865812
Къща за гости „Балкански Рай“	Вършец	ул. „Главна“ № 11	+359 886 854 268; +359 887 898 429	http://www.balkanskiray.com/mail@balkanskiray.com	N° 43.1938764 E° 23.2865812
Къща за гости „При Музикантите“	Вършец	ул. „Христо Ботев“ № 60	+359 889 100 228; +359 879 180 295	olito99@abv.bg ; contact@davincihotel.bg	N° 43.1938121 E° 23.2876612
Къща за гости „Исаева къща“	Вършец	ул. „Христо Ботев“ № 22	+359 879 520 424	https://www.facebook.com/Isaevakasha/	N° 43.1989234 E° 23.2913036

КЪЩА ЗА ГОСТИ ГАРА ЗА ДВАМА	Вършец	ул. „Ст. Стамболов“	+359 88 842 1106		N° 43.184748; E° 23.242916
Вила/Къща „Йонкин“	Вършец	ул. „Раковска“ № 5			N° 43.1938764 E° 23.2865812
Вила / къща „Мауа“	Вършец	ул. „Христо Ботев“ № 58	+359 879 288 454; +359 952 72102		N° 43.1937335 E° 23.2876241
Вила / къща „Щастие“	Вършец	ул. „Ботуня“ № 4	+359 877 595 430		N° 43.2240143; E° 23.5139681
Вила / къща „Ваня“	Вършец	ул. „Кл.Охридски“ № 9	+359 878 934 131		N° 43.1938764 E° 23.2865812
Вила „Импрес“	Вършец	ул. „Накя“ № 1			
Вила „Ечо“	Вършец	ул. „Република“ № 63	+359 888 871 749		N° 43.1953312 E° 23.2881082
Вила „Елит“	Вършец	ул. „България“ № 4	+359 879 600 895		N° 43.1939275 E° 23.2836373
Вила „Нора“	Вършец	Кв. „Заножене“	+359 878 709 255		
Вили „Вършец“	Вършец	Улицата с Чинарите	+359 886 841 548		
Апартамент „Импрес“	Вършец	ул. „Банкя“ № 10			N° 43.196447; E° 23.2816198
Апартамент в блока на МИУ	Вършец	Вършец, б	+359 885 617 008		N° 43.1935439; E° 23.2878955
Апартамент „Петя“	Вършец	ул. "Република" № 53	+359 888 898 185; +359 886 532 413		N° 42.4419; E° 25.1418999
Стаи за гости „Савови“	Вършец	ул. „Ал. Стамболийски“ 2	+359 888 431 885	http://www.vilasavovi- bg.com/ l_savov@abv. bg	N° 43.194805 E° 23.2840836
Квартира / стая Вършец	Вършец	ул. „Главна“ № 11			N° 43.1938764; E° 23.2865812
СПА КОМПЛЕКС МИНКОВИ БАНИ	Вършец	с. Спанчевци	+359 96 307 588; +359 878 103 625	http://www.minkovibani. bg/ voinov@abv. bg	N° 43.1803683; E° 23.2419466
Почивен Комплекс "Тодорини Кукли"	Вършец	с. Спанчевци	+359 876 276 641; +359 888 890 654	http://todor inikukli.com tkkompleks@ abv.bg	N° 43.180368; E° 23.2419466
Хотел Чайка	Вършец	с. Спанчевци	+359 96 307 588; +359 95 273 052	chaika_hotel @abv.bg http://www. chaika.net	N° 43.1911359; E° 23.5372097
Къща за гост „При Крум“	Вършец	с. Спанчевци			N° 43.1839235; E° 23.2138576
Квартира / стая „Ива“	Вършец	с. Спанчевци, ул. Шеста 11	+359 95 273 221		N° 43.1865078; E° 23.2360055
Къща за гости "ЕМИ"	Вършец	с. Долна Бела речка	+359 885 943 332		N° 43.1944013; E° 23.3368905
Къща за гости „Благия Орех“	Вършец	с. Стояново, ул. „10“, № 4			N° 43.2542672; E° 23.3352647
Хотел „Гарванец“	Вършец	с. Дружево, м. Торитса	+359 876 458 669	http://garva nec.com/ garvanec.dr ujevo@gma il.com	N° 43.1434607; E° 23.3495619
Тянкови Къщи	Вършец	м Водопада	+359 888 968 328	http://tianski	N° 43.166919;

				vikushti.com	E°23.2757159
--	--	--	--	--	--------------

6. Други съпътстващи атракции /описание при наличие на такива/.

Други обекти в района:

Природни обекти: минерални извори - гр. Вършец и с. Спанчевци; вр. Тодорини кукли; р. Орлощица; м. "Водопада"; м. „Зелени дел“; екопътека "Иванчова поляна"; Парк "Слънчева градина", Булевардът с чинарите и Градски лесопарк; защитени територии - Природен парк "Врачански Балкан"; м. "Бялата вода".

Културни обекти: антично тракийско, римско и византийско селище „Медека“ (гр. Вършец); руини на римски крепости, кв. Заножене - гр. Вършец, с. Черкаски и с. Долно Озирово; Художествена галерия, Исторически музей, Банско казино и Минерална баня (стара - 1910 г. и нова), гр. Вършец.

Религиозни обекти: Храм "Свето Възнесение" и църква "Св. Георги Победоносец", гр. Вършец; Клисурски манастир „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Цветкова бара.

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕНТЪР 2000
България, 3400 гр. Монтана, ул. „Ал. Батенберг” №2
телефон: 00359 96 300 760, факс: 00359 96 300 740;
e-mail: office@arrbc-montana.org

Наименование на проекта: “Съвместно приключение по планинските пътеки”

Системен код: ROBG-384

Издател на материала: „Агенция за регионално развитие и Бизнес център 2000“

Дата на издаване: Февруари 2019 г.

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския съюз.